

Đặc-Dức chon qui / par
Frassinetti ; trad. de M.
Michel [Ngô Đình] Kha

Frassinetti, Giuseppe. Auteur du texte. Đac-Dúc chon qui / par Frassinetti ; trad. de M. Michel [Ngô Đình] Kha. 1919.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

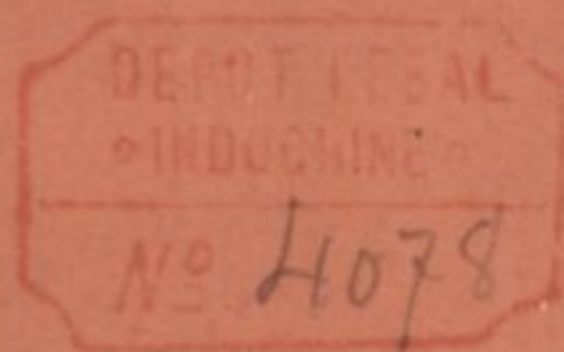
6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

8^e
INDO-CHINOIS

427

(C.)

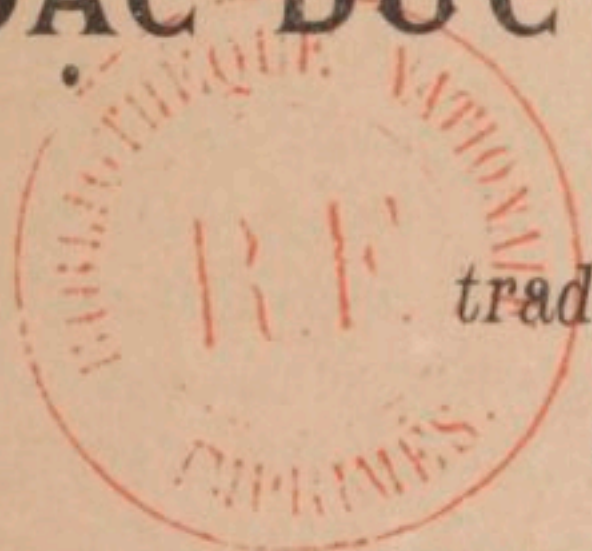

Jésus Modèle du Prêtre

par FRASSINETTI

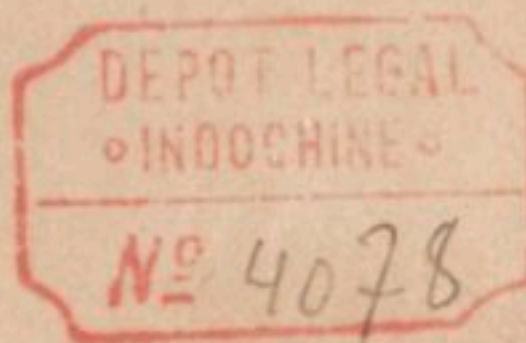
ĐẠC ĐỨC CHƠN QUI

traduction

DE

M. Michel KHẢ

IMPRIMERIE DE LA MISSION

QUINHON (*Annam*)

✠ 1919 ✠

8 Ind-Ch.

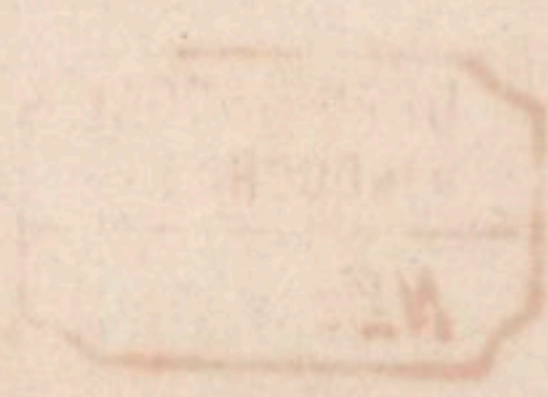
427

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1897

LIBRARY

NEW YORK

NEW YORK

1897

ĐẠC ĐỨC CHƠN QUI.

GAM VỀ ĐỨC CHÚA GIÊGIU LÀ GƯƠNG THÁNH
SÁNG SOI CHO ĐẲNG LÀM THẦY CẢ.

Lời tiêu dẫn.

Ơ Thầy cả là kẻ giúp việc Tao, Tao đã chọn lấy con trong muôn vàn người phạm, đã trạch riêng con ra bởi giữa dân Tao, mà ban cho con đặt chức chẵn giữ linh hồn loài người ta, là những linh hồn Tao đã đổ hết máu rất châu báu Tao ra mà cứu chuộc. Tao đã phú quyền phép Chúa trời trong tay con, cho con đặt lấy tên Tao mà phán truyền dạy bảo mọi người biết bòn phận phải làm; con giải tội, thì mọi người đặt sạch tội; con tế lễ, thì thiên hạ gọi nhuần ơn thánh; con hằng cầu nguyện, thì thế gian đặt đầy dẫy mọi sự lành.

Chức phận con cao trọng dường ấy, mà con có muốn làm nên chăng? Ất là con phải ăn ở nên thánh, in đúc tính hạnh Chúa Khirixitô ở nơi mình con; vì khi con chịu chức thầy cả, thì đã chịu xúc dầu cho đặt quyền phép như đấng Khirixitô vậy.

Vậy thì con phải suy xét hạnh thật Tao, soi gương thánh Tao mà giữ cho in ái. Còn phải ra sức ở hiền lành, khiêm nhượng như Tao; càng ngày càng thêm thanh sạch, hằng phải chê bỏ mình con, mà cháy lửa sốt mến Đức Chúa Trời, cùng ái mộ phần rỗi loài người. Tóm tắt một lời: là con phải nòng công cho đặt đúc hình ảnh Tao vào mình con; mà ở trọn lành cho bòn đạo xem lên con, thì nghĩ rằng xem thấy Chúa Giêgiu Khirixitô vậy.

Ờ con, nầy hạnh thật Tao là sách thường chương ra trước con mắt mọi người; nếu con đọc sách ấy chăm chỉ, thì chẳng cần gì học sách nào khác cho đặng nên thầy cả đẹp lòng Tao mọi bề. Vậy Tao trông cho con học sách Tao cho tiện, thì Tao đã góp nhóp các gương lành Tao trong bồn nhỏ mọn nầy, để trước mắt con luôn, cho con đặng tỏ Tao đã ăn ở thế nào, thì con phải ăn ở thế nào cho giống như Tao. Tao dặn con chớ đọc bồn nầy cách sơ lược hay là tọc mạch cho vui qua, song phải có ý đọc mà tìm ích lợi thật. Thứ nhứt là đọc cho trung tín, cầm bằng thật nghe chính mình Tao phán dạy, như xưa Tao dạy các môn đồ Tao vậy. Hai là phải đọc cho có lòng nhơn đức, năng cầm trí giục lòng tin, mến, ăn năn, khấn nguyện. Ba là phải đọc cho nên công, để khi xấp sách rồi, thì đặng lòng phấn phát ra tay chuyên làm theo gương đã đọc.

Nếu con cứ cách thức nầy mà đọc bồn sách nhỏ mọn chất phát thiệt thà nầy, thì con sẽ nhờ ích trọng bởi ơn Tao phù hộ giúp con hoá nên Khirixitô thật, mà cứu vớt muôn vàn linh hồn chẳng sai.

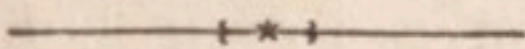

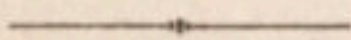
Phần thứ nhứt.

GẤM VỀ TÁNH HẠNH ĐỨC CHÚA GIÊGIU Ở BỀ TRONG,
BỀ NGOÀI, CÙNG VỀ GƯƠNG CÁC NHƠN ĐỨC NGƯỜI ĐÃ LÀM.

ĐOẠN THỨ NHỨT.

*Gấm về tánh hạnh bề trong Đức Chúa Giêgiu nên
gương thánh là thế nào.*

1 — Ở con là đấng làm thầy, Tao là gương trong sạch chẳng chút bợn nhơ cùng là ảnh sống đức trọn lành Đức Chúa Cha. Con phải rán hết sức yếu đuối con cho đặng hoá nên bức gương ánh sáng thanh sạch mọi bợn nhơ; cùng nên ảnh chiếu đức trọn lành Tao. Chẳng những con phải tinh sạch mọi tội trọng, dầu những lỗi rất mọn mảy cũng phải xa lánh, chớ hề cố ý mà khinh phạm. Tội nhẹ con bòn đạo cố ý phạm thì Tao còn góp ghiếc lăm thay; huống là đấng làm thầy cố ý khinh phạm, thì lẽ nào Tao chịu đặng? Chớ thì Tao buộc con giữ mình thế ấy có phải là ách nặng nề quá sức con sao? Kìa cha mẹ vua chúa ở đời chẳng đòi con thảo tội ngay phải giữ, chẳng hề cố ý phạm đều gì nặng nhẹ trái ý mình sao? Vậy con phải lo giữ lòng con cho thanh sạch mọi bề, cho nên gương sáng suốt chẳng chút gì ố gủ.

2 — Con lại phải nên bức ảnh chiếu sáng đức trọn lành Tao. Con giữ linh hồn cho sạch mọi bợn nhơ tội lỗi, còn chưa đủ đâu, Tao còn muốn cho linh hồn con nên xinh đẹp nhuần nhã mọi nhơn đức trọn lành. Khi

con đã tránh đặng mọi sự trái ý Tao, thì con chớ tưởng là nên nghỉ ngơi nhàn hạ; con lại phải nống công làm mọi việc đẹp lòng Tao hơn nữa, nghĩa là con phải rán sức lên bậc trọn lành. Kia biết mấy nơi trong các sách Sấm truyền cùng sách các đấng thánh hăng rao bảo phép buộc đấng làm thầy cả phải theo đàng trọn lành càng nghiêm nhặt hơn buộc các đấng bậc khác. Nhược bằng con chẳng lo sống trọn lành, thì con sẽ mắc hiểm nghèo chết dữ mà chớ.

Vậy thì con phải ra sức vâng giữ lời Tao cho nên ích lợi, cho con nên gương trong sạch mọi bợn nhơ, cùng nên ánh chiếu sáng đức trọn lành Tao nữa.

ĐOẠN THỨ HAI

*Gẫm về hạnh thật Đức Chúa Giêgiu ở bề ngoài
nên gương thành là thế nào.*

1 — Ở con, trót đời Tao ăn ở rất trọn lành mọi đàng, nhưng mà Tao hằng cứ mực thường, để nên gương vừa sức mọi người đều bắt chước đặng. Nếu Tao muốn ăn tu trong rừng cũng chẳng khó gì; song Tao thà ở giữa đời, truyện vãn cùng mọi người, làm ơn cho hết mọi người. Có kẻ mời Tao cùng môn đồ đi ăn bữa, thì Tao cũng chẳng từ, vì Tao nghĩ là dịp làm đặng sáng danh Cha cả cùng có ích phần rồi người ta. Cũng có khi Tao chẳng nệ đi tiệc cưới. Thường thường Tao chẳng kiêng bỏ ăn uống lâu ngày, cũng chẳng dạy môn đệ Tao ăn chay nhiệm nhặt. Vốn Tao yếu ở khó khăn, song khi người ta cúng thí, thì Tao cùng môn đồ Tao cũng lãnh lấy, mà Tao cho môn đồ đặng phép lưu lại một hai phần mà dùng việc thường ngày.

Vậy con cũng phải ăn ở mực thường, chớ làm cách gì xa lạ, ngõ cho thiên hạ chớ thấy đều gì nơi mình con cao kỳ quá sức người thường theo chẳng kịp, hầu khi có việc, thì ai ai đều đến với con chẳng có ngại gì.

Thật những kẻ Tao đã kêu gọi bỏ thế gian, đi ẩn mình mà tu trì, thì đã có phận riêng mà làm cho sáng danh Cha cả; còn con là bậc làm thầy, thì Tao chẳng bảo con đi ẩn tu đâu. Cho nên con chớ ở cách gì cao kỳ khác lạ, một giữ mực thường, ăn ở cách trọn lành theo dõi gương Tao.

ĐOẠN THỨ BA

*Gẫm về Đức Chúa Giêgiu làm gương thánh
đức khiêm nhượng.*

---

1 — Ở con, lời Tao đã phán cùng quân Giudêu xưa, thì rất đích thật, rằng: *Tao chẳng hề cầu cho sáng danh Tao.* Con hãy ghi lấy lời ấy mà học cho biết chớ hề nên cầu danh tiếng gì cho con; một chăm lo cho sáng danh Tao mà chớ. Khi con làm việc chức phận đáng làm thầy, thì con chớ hề nghĩ gì đến phận con; một phải tưởng nhớ đến Tao luôn. Nhượng bằng con chẳng chỉ lo sáng danh Tao, ắt là việc bồn phận con hằng nên dịp cho con tiến đoạt sự vinh hiển Tao, là sự Tao chẳng cho ai khác dặng; vì là sự chỉ thuộc về Tao mà thôi. Con suy lẽ ấy cho kĩ cang, thì con sẽ rõ: thầy cả nào chăm tìm danh vọng, thì chẳng làm nên việc gì lành bao giờ: Tao chỉ dùng kẻ khiêm nhượng để chung cùng với Tao mà làm việc Tao. Hễ ai cầu vinh, nấy phải mắc nhục, ấy là lẽ chơn thật phải ứng nghiệm như lời Tao đã phán: *kẻ nào tàng mình lên, thì sẽ phải hạ xuống chẳng sai.*

Kìa con hãy xem gương Tao : khi người mắc tật phung sắp mình xuống dưới chơn Tao, Tao cho nó đặt lành sạch, thì Tao dặn nó rằng: *hãy giữ chớ nói cho ai hay*. Lại khi Tao làm phép lạ cho hai người mù tối đặt sáng mắt, thì Tao cũng cấm nó chớ cho ai biết. Tao cứu con gái nhà Jairô sống lại đoạn, liền cấm bao nhiêu người thấy đó chẳng nên thuật lại cùng ai khác.

Vậy hễ gặp sự gì có thể làm cho con nên danh giá, thì con phải giấu giếm, chớ khá phô trương. Mà khi dặng dịp làm việc thấp hèn vì đức yêu người, thì con hãy mau tay giùm giúp, chớ quên gương Tao đã rửa chơn cho các Tông đồ khi rời tiệc Phanxica phen sau hết. Soi gương ấy thì còn việc gì mà con dám lấy làm hèn, sợ hổ người, thất thể nữa sao ? Vậy lâm khi con làm việc bồn phận mà gặp dịp giúp đỡ người ta, thì chớ thẹn hạ mình làm tột tở mọi người.

Khi nào Tao để cho người ta chẳng màng biết đến con, bỏ quên chẳng thèm tưởng đến con ; hoặc khi Bê trên chẳng tỏ lòng yêu vì, chẳng nấy phú cho con việc gì có danh thể, thì con chớ khá phiền lòng ; con phải nhớ Tao đã ở ẩn khuất cho đến ba mươi tuổi. Cả lúc ấy Tao chẳng giảng giải, chẳng có môn đệ, chẳng làm phép lạ nào, thế gian chỉ ngờ Tao là con tên thợ mộc kia mà thôi. Nhưng mà đương buổi ẩn khuất ấy, Tao đã làm vinh hiển cho cha Tao là dường nào ! Sau này con sẽ thấy sự vinh hiển ấy, mà ngâm ngợi nhìn xem trong sự cả sáng đời đời.

Ờ con, là đáng làm thầy, nếu con vui lòng trong bậc thấp hèn u tối, chẳng ai tưởng đến con, thì con càng sẽ làm sáng danh Tao là ngần nào, trí con hiểu chưa thấu dặng. Con hãy suy Tao có thiếu thốn sự gì đâu ; miễn là ai vâng thừa ý Tao, ấy là sáng danh Tao mà chớ.

2 — Kìa khi đoàn lũ dân sự xem thấy phép lạ Tao làm

mà ngợi khen toan cướp lấy Tao mà tôn Tao làm vua, thì Tao liền lánh lên rừng núi mà ẩn đó một mình. Mà con còn muốn ỷ tài đức mà chóc mòng quyền chức trong Hội thánh Tao thì làm sao? Phải mà Tao đoán nên tôn tặng con lên chức trọng bậc cao, thì Tao có thiếu gì quyền phép mà làm sự ấy sao? Tao chẳng phải là chính đẳng hay nhắc đỡ kẻ nghèo nàn ra khỏi phần thỏ cho nên cao trọng sao? Nhưng mà Tao đã phán dạy: « *Bay hãy học cùng Tao, vì Tao hiền lành và khiêm nhượng trong lòng* », Con học lấy tâm pháp đức khiêm nhượng này, thì đã đủ cho con, vì là đức lòng Tao trân trọng lắm. Con chẳng có sức gì mà yêu chuộng đức này cho xứng, cũng chẳng có trí đủ mà hiểu đức ấy quý báu dường nào đâu. Nếu con chẳng đặt lòng khiêm nhượng thật, dầu con khéo làm bộ từ tốn nhu mì thể nào, thì chẳng qua như lấy mùng màn che khuất tật kiêu ngạo mà chớ.

Con phải siêng năng suy xét cho rõ biết mình con ; ắt là con sẽ thấy lòng con mang gánh nặng nề các tính mê nết xấu cùng nhiều tội lỗi kể chẳng xiết. Cả đời con đã làm biết bao nhiêu tội ác, những tội con nhìn biết đủ rồi, lại còn những tội con chẳng nhìn vì tính kiêu ngạo con che lấp ; lại thêm những sự dữ chẳng nhờ ơn Tao, thì ắt con đã phạm vô ngần vô số.

Con phải suy rõ, các điều lành về phần xác, phần hồn, các sự tốt con được theo tánh tự nhiên cùng mọi ơn thiêng liêng siêu tánh, thì có phải là của riêng gì con? Tự nơi con thật là luống không, lại khốn nạn hơn luống không nữa ; vì luống không, thì không gian ác tội tình gì, mà con thì đầy tội lỗi. Đã biết mình cho hẵn như vậy, thì hãy hết sức ức át tính kiêu ngạo con luôn, hằng ngày càng hạ mình xuống vực sâu sự thấp hèn mới đặt lòng khiêm nhượng thật. Bằng chẳng đặt lòng ấy cho thật, thì chẳng có nền vững vàng cho các nhơn đức khác đứng đặt đâu.

ĐOẠN THỨ BỐN

Gặp về Đức Chúa Giêgiu là gương thành đức hiền lành.

---

1 — Hễ lòng con khiêm nhượng thật, thì tự nhiên dễ lập đăng đức hiền lành, là đức rất vui đẹp quý trọng lắm, Tao đã đề nhiều gương đức ấy cho con đăng rõ biết mà mến mộ cho thâm thiết. Kìa Vua dữ Erode can tâm Tao mà giết, thì Tao thà trốn lánh qua nước Egýptô, vì lòng Tao hiền hoà nhịn nhục muốn tránh cho qua cơn hung ác. Khi quân Pharisiêu tập lập toan chước hại Tao, cùng khi dân thành Nazareth hỗn hào đến đòi muốn bắt Tao đem lên núi cao mà xô nhào xuống, thì Tao chỉ cứ thình lình lánh ra khỏi tay chúng nó. Khi quân thành Samaria cố ý đóng cửa thành chẳng cho Tao vào, mà môn đồ Tao xin Tao khiến lửa bởi trời xuống thiêu tan nó, thì Tao liền quở trách rằng: *Bay chẳng biết bay theo lòng ý ai đó. Con Người xuống thế này nào có ý hại ai đâu; một có lòng cứu chữa mà chớ.* Khi quân Giudêu xỉ Tao là đồ mắc quỷ ám, thì Tao cứ lòng hiền hậu mà trả lời rằng: *chẳng phải vậy.* Lúc kẻ thù toan ném đá Tao trong đền thờ, Tao liền dùng phép tàng hình, chẳng để cho nó làm dữ; đoạn Tao cứ một mực hiền lành mà ra ngoài. Nói tắt một lời, trong cả lúc Tao chịu nạn, từ khi Giudà đến hôn mặt Tao, cho đến giờ Tao chịu chết trên cây thánh Giá, thì gương hiền lành Tao đã làm liên lạc kể sao cho xiết?

2 — Vậy con phải học cùng Tao đức cao trọng dường ấy. Khi nào con đang thế trả thù cho kẻ làm khốn cho con, hoặc gặp dịp làm cho kẻ nghịch con phải thẹn thường xấu hổ, thì con hãy nhớ đến gương Tao, mà ăn ở nói phô cho hiền hoà thoã thuận.

Hãy nhớ lời Tiên tri xưa khen đức hiền hậu Tao rằng: *Kìa con Tao yêu dấu Tao đã chọn ưng ý Tao... Người chẳng « hề cãi cự, lớn tiếng; ngoài đảng cái không ai nghe « tiếng Người, cây sậy đã xiêu Người không nở bẻ, ngọn đèn leo lét Người chẳng nở tắt đi.* Ở con, khuyên con hãy nhớ lời này trong trí con luôn, nhứt là khi nào ai có phạm đến danh giá con, mà con ngờ e đề vạ thì thất thế, thì con hãy nhớ lời ấy mà cầm lòng nhịn nhục. Con hãy ở hiền hậu cùng hết mọi người. Nhưng mà con phải biết: Tao rất đối chê ghét cách ở quá hiền, nhút nhát, vì sợ kẻ có quyền thế; còn ở với kẻ khó hèn thì lại gắt gỏng khắc khạo. Thói xấu này chọc cơn giận Tao phải báo phạt, vì Tao là Chúa hay đoán xét cho kẻ cơ bần, cũng hay trả báo thay vì người nghèo khổ.

ĐOẠN THỨ NĂM

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh đức mạnh mẽ.

---

1 — Ở con, là đáng làm thầy, con phải giữ kẻ ở quá hiền lành mà ra ươn ể. Tao vốn thật là con chiên hiền hậu, mà cũng có khi biết giận, vì lẽ công bình. Các thầy cả Tao cũng phải nên giống như Tao trong sự ấy, vì dầu Tao sai các thầy như con chiên hiền lành, nhưng mà Tao cũng muốn cho chiên ấy có khi phải thanh nộ vì có lòng công thẳng như Tao. Vì Tao thường giận những đứa giả hình cố ý theo đảng trái, Tao phải gọi nó là giống rắn độc. Tao đã quở trách nó công nhiên trước mặt dân sự mà rằng: *Khốn cho bay! cực khốn cho bay!* Vì lòng ái mộ sốt mến thì Tao nài cơn thanh nộ, giận quở quân giả hình ấy cho nó phải giựt nghề gian ác đi, kéo nó hại kẻ chất phát thật thà.

Vậy con cũng phải bắt chước Tao mà quở trách đũa dối trá lường gạt kẻ ngay lành, con phải dùng các phương phép mà cứu giáo nhơn cho khỏi nhuốm độc những lẽ dối trá quân ấy bày đặt. Tao thường rao bảo muôn dân rằng: *Bay hãy kiêng giữ cho khỏi hàng kí lục*. Tao phán công nhiên như vậy, chẳng sợ quân ấy thù ghét báo hại Tao. Vì quân gian dối ấy hay khéo hơn lấy đức hiền hậu hơn lành Tao, nó chỉ cầu cho Tao ăn nhân làm thình để cho nó thẳng tay mà hại trong thiên hạ. Song le Tao có chịu để như vậy đâu? Kiêng nề những quân ấy thì sinh hại cho dân Tao, khôn phương cứu chữa.

Vậy nên con phải cất tiếng lên mà quở trách, đừng sợ nó phản nản thù ghét làm chi. Con hãy tốt gương lời công thẳng Tao mà đánh dẹp kẻ nghịch thù đạo thánh.

2 — Thương ôi! biết bao nhiêu tai nạn tràn vào giữa dân Tao như lụt cả, vì đấng làm thầy nhút nhát chẳng dám mở miệng ra, chỉ giả bộ hiền lành làm thình vậy! Để cho kẻ thù gieo vào những hột giống rất xấu xa sự dối trá, dần dần đâm rễ mọc lên loán lút cả đồng ruộng Hội thánh. Mà kẻ làm ruộng thì nhút nhát run en nằm ngủ, để mặc kẻ thù gieo lũng lác vào giữa ruộng.

ĐOẠN THỨ SÁU

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh đức cần thận.

1 — Ở con, là đấng làm thầy, Tao làm gương dạy con ở mạnh mẽ, chớ kiêng sợ đũa gian dối phỉnh phờ dân có đạo, thì Tao cũng đã ra bài dạy con phải giữ mình cần thận. Hễ khi nào cần kíp con phải ra tay đồng cảm mà đánh dẹp, để cứu linh hồn giáo nhơn, thì con chớ sợ nguy hiểm chút nào. Nhưng mà làm khi con tránh dặng khỏi giao tranh mà không sinh thiệt hại gì, thì con chớ gây

đoan vô lối. Kìa nhiều lần quân Giudêu tìm giết Tao, mà chưa đến giờ Tao, thì Tao tránh chẳng tới nơi tới xứ nó. Tao cũng ở cẩn thận với nhiều kẻ tuy rằng tin Tao, mà lòng còn non yếu tráo trở, cho nên Tao biết rõ tình ý nó, thì chẳng hề trót tin nó, một giữ mình Tao.

2 — Ở con, con đã biết lời Tao phán rằng: *Chúng bay hãy cẩn thận như con rắn, mà hãy thật thà giống như chim câu.* Muốn ở cho khôn ngoan theo lời ấy, thì con phải nghĩ sự lành về mọi người, kính nể mọi người dường bằng mỗi người đều đáng cho con kính trọng; miễn là con ở thế ấy chẳng sinh điều gì ngại cho con, hoặc khó cho các người khác: ấy là ở thật thà giống nết chim câu. Nhưng mà khi đãi người nào như thế hoặc có sinh điều rồi, chốc ấy con phải cẩn thủ trong lời nói việc làm, ấy là cẩn thận như con rắn. Kìa kẻ thù Tao hằng trông cho các thầy cả nên giống chim câu dễ lường dễ phỉnh, dễ muốn dắc đi đâu liền theo đó. Mà Tao thì muốn cho thầy cả Tao lâm khi phải ở như con rắn rất cẩn thận khôn ngoan cho đừng trịch bác ra những chước dối kẻ thù mà phá bại mưu chước nó.

Vậy con khi có việc gì với người nào, thì phải nghiệm xét, nếu thấy là người chẳng nên trải lòng tin cậy, thì con phải cẩn thận chớ khá tỏ hết các sự riêng con cùng sự riêng kẻ khác cho người thế ấy; cũng chớ khá đem những ý con trông mong, những cơ mưu con sắp đặt làm lành mà bàn với nó làm chi. Con phải ở thật thà, mà cẩn mật, khôn ngoan, cùng xét trước xem sau cho rõ, ngõ cho kẻ thù dầu thâm hiểm thế nào cũng chẳng lừa đảo dặng.

ĐOẠN THỨ BAY

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh đức chịu lụy.

1 — Ở con, là đấng làm thầy, con đã biết lời thánh Phaolô tông đồ chép về Tao rằng: *Người đã chịu lụy cho đến chết trên cây thánh Giá*. Chẳng những Tao đã làm mọi việc theo thánh ý Cha Tao, Tao lại chẳng nề vâng lời Bà Maria cùng thánh Giude nữa. Lại thường Tao cũng vâng lời nhiều người khác, dầu chẳng có luật nào buộc Tao phải vâng lời. Vậy con phải ra sức bắt chước Tao mà vâng lời chịu lụy cho trọn, nhờ đức ấy con mới thắng trận đặng kẻ thù con.

Con phải chịu lụy đấng Giám mục con mọi bề. Vì là chính đấng làm bề trên, thay mặt Tao mà truyền bảo cho con, mà con đã hứa vâng phục đấng ấy. Con phải giữ trong mọi việc, dầu là việc lành, cũng chớ khi nào làm gì trái ý đấng ấy. Bởi vì con chẳng vâng phục, thì chẳng đẹp lòng Tao, chẳng làm sáng danh Tao đặng; dầu con ngờ là làm việc lành, thì liền trở nên việc hại cho con mà chớ. Con chớ khinh bỏ lệnh đấng bề trên con, dầu con tưởng là việc không quan hệ gì, vì sự vâng lời là rất quan trọng cho con luôn.

2 — Khi đấng Giám mục chẳng truyền dạy hẳn, một bàn bảo hơn thiệt mà thôi, thì con cũng hãy vâng theo chẳng khác chỉ lệnh truyền dạy thật. Con hãy lấy đức vâng lời mà tuân cứ ý bề trên; dầu khi con không tuân cũng chưa đến lỗi gì; mà con cũng cứ vâng lời, thì Tao sẽ ban ơn lành an ủi, sẽ tỏ ra dấu thương yêu cho con đặng vui mừng. Mà khi con vâng phục lệnh bề trên cùng khi giữ theo lời bề trên bàn bảo, thì con hãy chỉ một ý giữ đức chịu lụy cho trọn vẹn; chớ có ý gì thế gian xác

thịt; chớ vâng lời vì trông cho bề trên thương mà cho ơn này ơn nọ làm chi. Con hãy vâng lời bề trên vì muốn đẹp lòng Tao, thì Tao sẽ [thưởng công cho con dặng đầy ơn phần hồn, cũng có khi về phần xác nữa; bởi vì mọi giống ơn lành đều ở trong tay Tao, Tao muốn ban thể nào, thì nên thể ấy.

ĐOẠN THỨ TÁM

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh đức sạch sẽ.

1 — Ó con, con hãy suy vì lẽ nào Tao đã dùng phép lạ rất hiếm muôn đời có một, mà sinh ra bởi lòng Đức Nữ đồng trinh. Con hãy nghiệm xem cả đời Tao ở thế gian, kẻ thù bỏ vạ cáo gian cho Tao muôn đều xấu hổ, chỉ có một sự Tao chẳng để cho nó vu vạ về đức đồng trinh Tao bao giờ. Vì đức thanh sạch Tao tự nhiên sáng suốt vô ngần, dấu thiên thần thanh sạch thể nào, sánh cũng chẳng dặng chút gì mĩa mai.

Ó con, là đấng làm thầy, con phải vói theo bậc trình khiết trọn vẹn ấy; vì Tao đã phán về thầy cả Tao rằng: *Các đấng ấy sẽ nên giống thiên thần.* Một lời ấy gồm đủ các nghĩa rất rộng rất sâu. Con phải ở như thiên thần sống dưới đất; dấu khi nói, khi làm, khi xem, khi tưởng, con hằng phải thanh tịnh như thiên thần vậy. Miễn là con thật lòng quyết lên bậc ấy, thì con sẽ dặng ơn Tao phép tắc vô cùng, che chở gìn giữ con. Có ơn Tao thì dưới trần tục cũng hoá ra thiên thần dặng, như con đã thấy trong Hội thánh Tao, xưa chẳng hiếm gì thiên thần thể ấy, mà rày cũng còn đông đảo luôn luôn.

2 — Ó con, là đấng làm thầy, con mà chẳng muốn nên thiên thần, thì con sẽ hoá ra ma quỷ. Xưa nay đã

tăng thấy vậy, người thế thường đã có vậy thay, huống là thầy cả. Nhơn vì nét xấu nghịch với đức sạch sẽ rất ám hấp tánh xấu loài người, nó dễ xen vào trong lòng, đoạn liền nổi dậy, hành trị hùng cường quá đỗi. Mà nó lén vào trong lòng thầy cả, hoặc khi gặp người vô tội thật thà lấy làm dễ yêu dễ chuộng; hoặc gặp kẻ lâm nạn lấy làm đáng giúp đáng thương, hoặc gặp linh hồn xin dẫn dụ vào đàng phước đức, lấy làm tin cần. Hễ độc ấy thấm vào trong lòng thầy cả, nó liền phát chứng say mê, lầm tưởng sự lành, vui say mà chẳng biết, càng lầm càng say mê, càng say mê càng lầm lạc, càng ngày càng thêm mê mết, lầm làm việc lành, chẳng đến tội gì.

3 — Dầu khi ấy thầy cả vốn còn xét biết dạng cái tình mê đó chẳng còn phải là ngay lành thật thà nữa, song vì đã yếu thế rồi, bỏ không dứt sự lầm lạc, cũng chẳng chống lại tính xấu, vì đã say mê; thì tìm bàn trăm lẽ chữa mình rằng: chưa đến việc gì quấy quá; rồi đến khi không còn lẽ gì chữa dạng nữa, bèn đổ cho tính xác thịt yếu đuối, than trách tính loài người hay sa ngã; từ rày thì buông lung mê đắm vực này sa vào vực nọ, chẳng biết sợ hãi gì nữa. Dầu tội trọng, tội phạm sự thánh, vạ dứt phép, đến địa ngục nữa, cũng chẳng kể là gì.

Dầu nguyên tánh hay tiếc của, rày tiêu xài rộng rãi; nguyên kiêu căng, rày chẳng tiếc gì thể diện; nguyên hay yêu mình, rày chẳng kể mạng sống cùng linh hồn mình, liều chết mất cả linh hồn và xác.

4 — Đấng làm thầy đã sa phạm tội dơ uế, là tội vốn rất trọng đã rồi, mà lại mắc nhiều tội phạm sự thánh nữa. Đã phạm sự thánh trong mọi việc thánh hết cả, mà lại phạm đến Minh thánh Máu thánh Tao, thường ngày dám liều mà làm lễ. Thương ôi! Thầy cả mê theo tính xác thịt, bèn sa vào trong mọi giống tội quái gở đến đỗi người thường chưa hề tưởng nghe đến bao giờ! Thầy

cả mắc tội tà dâm, lại khốn nạn hơn những kẻ mắc quỷ ám nữa. Ôi ! thương hại những linh hồn ngay lành khao khát nước suối hằng sống, mà thầy cả lại đưa nước độc Babylon cho mà uống ! Hoặc lại trộn nước địa ngục vào nước cực thanh cực thánh bởi trời, để phỉnh gạt những linh hồn chất phát !

Vậy thì ở đẳng làm thầy, con phải biết con nhờ ơn Tao, thì sẽ giữ đẳng lòng sạch sẽ, miễn là con giữ kĩ hai điều này : một là xa lánh mọi dịp hiểm nghèo, hai là giữ lòng bền vững như ngọc kim cương chẳng cho ý gì xác thịt xen lộn vào ; dầu con ngờ ý ấy chẳng hại gì, chẳng thấy gì trái, chẳng thấy có gì nguy hiểm, thì cũng cứ đóng cửa long cho cần mật.

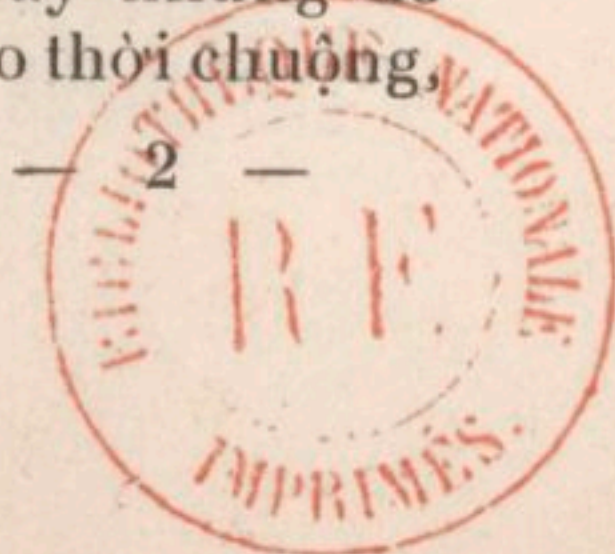

ĐOẠN THỨ CHÍN

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh đức hãm mình.

1 — Ở con, con hãy nhớ cả đời Tao là một đời hãm mình chịu khó trong mọi sự chẳng khi dừng ; từ hang đá Bethlêhem cho đến núi Calavariô ; từ khi chịu khốn cực thiếu thốn mọi đàng trong hang bò lừa, cho đến khi chịu nạn chịu chết trên cây thánh Giá, nào có khi nào Tao chẳng hãm mình sao ?

Tuy xác thịt con yếu đuối, thì con cũng phải gắng hết sức cho giống như Tao, là con phải hãm mình con trong mọi sự. Hãm mình trong việc ở, là nơi con ở phải đơn sơ chớ có gì dư dật. Những nhà phong lưu, những phòng thanh lịch, chung những kiển thanh bai, những tuồng yểu điệu, thật là chẳng xứng bậc đẳng làm thầy. Hãm mình trong việc yên thơ kệ sách, là chớ bày những đồ phô trương, chớ chấp những sách tùy theo thời chuộng.

tọc mạch vui chơi, hoặc những sách mắt tiền, thép vàng, da lợn. Những quyền thể ấy con hãy để mặc người đời.

2 — Hãm mình trong khi ăn uống, là nơi mâm bàn con ăn, chớ dọn món gì mỹ vị thắm trộn tĩa vẽ cho khoái khẩu, một dùng đồ ăn đơn kiệm tầm thường. Con chớ bắt chước những thầy cả chăm dọn dẹp trang hoàng, đồ dùng thanh quý cho đến đôi người thế gian chẳng thấy mấy ai chăm lo việc bàn ăn đến thế.

Hãm mình trong việc áo xống là lo bận đồ sạch sẽ là thậm phải, mà dùng hàng vải tầm thường theo lệ Hội thánh cùng theo thói các thầy nhưn đức. Chớ theo kiểu các thầy chăm tìm hàng lụa thanh quý, may cho khéo léo, dường bằng những người đời phải đi đám tiệc gì vậy.

3 — Hãm mình lúc chơi nhởi nghỉ ngơi, là nghỉ vừa đủ mà làm việc lại đặng thì thôi, chớ phong lưu nhàn hạ. Có nhiều thầy cả chơi bởi dường bằng sống để vui chơi mà thôi, cả đời những lo: khi thì đi hóng mát, khi đi săn bắn, tìm nơi an nghỉ dạo chơi luôn, hằng ngày cò bài thanh thú, chẳng chăm việc gì nữa. Cứ ở thói người đời, làm thầy mà chẳng khác gì bợm phong lưu, cả đời chẳng dùng ngày giờ làm gì cho có ích. Lòng trí người thể ấy chẳng hề nếm biết ý vị thiêng liêng, chẳng thắm ơn ngọt nghệ Đ. C. Thánh Thần ban xuống; cho nên cứ tưởng mình phải chơi bởi liên lạc, bằng chẳng thì ử ê oải nhược, vì ở nhưng vô sự, thì sinh nặng nề chịu chẳng nổi.

Con hãy tin thật nếu mà con làm việc bồn phận đáng làm thầy cho có lòng ái mộ siêng năng chịu khó, thì không mấy khi con cần phải nghỉ ngơi chơi nhởi. Vì đã có Tao an ủi làm cho con vui vầy sức khoẻ trong khi làm việc khó nhọc bồn phận con.

Con lại phải nghiệm suy các thầy cả phóng túng rộng tiêu, sắm nhà cửa phòng hè bàn ghế cho đích hảo, sắm sách vở dư dật, sắm của ăn mỹ vị, áo bận thanh quý, đồ chơi xinh đẹp, như các thầy ấy lấy tiền ấy mà làm việc lành phước đức, giúp đỡ phần hồn phần xác cho kẻ túng ngặt đang nhờ, thì lập nên công trọng trước mặt Đ. C. T. là dường nào!

Con lại phải hãm mình chớ theo tính tọc mạch muốn biết trăm điều chẳng ăn thua gì về việc đấng bậc con, chớ đọc chớ học những sách những nghề vô lối.

Thương hại! có nhiều thầy ham học xét trăm món vô lối vô hàng, còn chính việc phải chăm là học hành cho biết mà làm ích về phần rồi, thì chẳng màng gì đến!

Sau hết con hãy ghi nhớ lời Tao định ninh dặn bảo rằng: *Con phải hãm mình cho nghiêm cẩn trong mọi sự gì sinh có hiểm nghèo về đức sạch sẽ; vì sự hãm mình là thành lũy vững bền che chở đặng nhưn đức này mà chớ.*

ĐOẠN THỨ MƯỜI

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh dạy chê bỏ sự đời này.

1 — Ở con là đấng làm thầy, con hãy xem Tao xưa định sinh ra nơi tàu lừa, nằm trong máng cỏ, vắn một bức khăn. Từ tuổi bé, Tao đành chịu trăm đàng bức cực thiếu thốn ở chốn khách dầy, trót đời Tao nghèo ngặt khó khăn đến nỗi Tao nói thật đặng rằng: *Con chồn con cáo có hang, chim trời có tổ, mà Con người chẳng có chỗ gối đầu.* Tao chê bỏ sự đời đến nỗi ấy cho đặng dạy con là

đăng làm thầy phải từ bỏ của cải vui sướng thế gian. Kìa hết thấy mọi người, hễ ai muốn noi dấu chơn Tao, thì phải chết cách thiêng liêng, là chẻ bỏ đời tạm này cho đứt, hưởng lựa là đăng làm thầy cả, phải đứt lìa thế tục là đường nào!

Nếu con nghiêng tai nghe ngũ quan vô dõ, phục tùng theo những lẽ đối trá thế thường lấy làm chí ngôn chí lý, ắt con sẽ nghĩ rằng: đăng phong vận, giàu có của cải đời này là phước lộc có chi bằng; vì sẵn của thì làm gì lớn lao chẳng đăng? Nhưng mà con hãy tủy lại một điều này, là có lẽ khôn ngoan chí lý nào chống đăng với lẽ khôn ngoan Tao đã làm gương truyền lại cho con sao?

2 — Ở con, hãy suy nghiệm cho kĩ mà xem: kìa các đăng thánh lớn lao đã làm biết bao nhiêu việc cả thể cao trọng trong Hội thánh, có phải là những đăng nguyên sinh khó khăn như Tao, hoặc nguyên có của, mà đã từ bỏ ở khó nghèo hay chẳng? Các đăng càng ngặt nghèo khốn đốn, thì càng làm nhiều việc cả sáng danh Tao mà chớ. Tao là đăng bởi không mà làm nên mọi sự, ấy là chính phép Tao thường dùng mà chiếu liệu sửa sang mọi sự trên trời dưới đất.

Vậy thì con phải chuộng nhơn đức khó khăn, phải ở khó khăn cho thật, ít nữa là phải giữ lòng con đừng trần triu sự đời; dầu phải tổn hao của cải, dầu phải thiệt hại thể nào, con phải bằng lòng chịu vậy. Khi phải cơ cùng túng ngặt, con phải chịu vui lòng. Miễn là con chẳng dính bén của đời, ắt là con chẳng đến nỗi túng cùng thiếu những sự cần thiết đâu. Con càng dứt bỏ của đời chừng nào, thì con càng sẽ thấy Tao giúp đỡ con phụ phỉ mà chớ. Con hãy nhớ khi Tao còn ở thế này, hễ thấy tôi con Tao tỏ lòng trông cậy Tao, thì Tao càng rộng rãi thương giúp. Trong Evang con ghi tích khi Tao sai Tông đồ Tao đi giảng đạo, mà chẳng đem theo gói gấm tiền bạc gì, chẳng

có giày dép mà đi nữa. Khi về Tao hỏi vậy bay có thiếu thốn gì không, thì các Tông đồ thưa thật rằng: chẳng thiếu gì sớt.

3 — Tao dạy con chẻ bỏ sự đời, thì Tao chẳng cấm con lãnh lấy những của cúng dâng theo dịp con làm việc chức phận con, vì là của cho con dùng mà sống cho qua ngày tháng. Thánh Phao-lô tông đồ Tao đã dạy rõ việc lãnh dùng của ấy là chính phép công bình. Miễn là con chớ hề làm việc thánh chức phận con vì lòng chực cầu bổng lộc; song chỉ làm vì một ý cho sáng danh Tao. Hễ khi nào người ta dâng cúng, thì con nên lãnh mà dùng trong các việc cần dùng. Miễn là con chấn giữ lòng con chớ vì bổng lộc ấy mà làm việc thánh; dầu con thật có ý trước là làm cho sáng danh Tao, sau là để nhờ dâng cúng, thì ý ấy cũng chẳng nên đâu. Cần gì mà còn phải đoái hoài ý tham ấy làm chi? Kìa xem đây tớ thật lòng trung nghĩa nó chỉ lo làm cho bằng lòng chủ nó; việc gì càng ưng ý chủ, thì nó càng chăm, nó có nghĩ gì về tiền công tiền thưởng đâu?

Vậy con làm việc Tao cho đẹp lòng Tao, mà còn đeo thêm ý trông dâng cúng làm chi. Thật rất nên sợ e lòng tham che ám trí khôn, thì con sẽ lấy ý ấy làm ý chính mà chẳng ngờ là quấy; đến sau cùng mới thấy rõ lòng trí con chỉ chăm cầu lợi làm đầu mà thôi. Một hai khi tăng thấy có đặng làm thầy lãnh của cúng dâng vốn không lấy làm ý chính, chỉ lấy làm ý thứ hai vậy, mà sẵn lòng làm việc bổn phận siêng năng lắm, dầu khi mệt mỏi cũng gấn mà làm kéo mất phần bổng lộc.

Còn khi phải việc không trông dâng cúng gì, thì chẳng sẵn lòng làm vì thiếu cái ý thứ hai. Tao bảo con chớ bắt chước các thầy thế ấy. Song mỗi khi người ta xin con làm việc thánh gì, dầu không trông bổng lộc, thì con cũng phải sẵn lòng làm, lại càng hết lòng siêng năng cần quyền

cho xứng việc, đừng theo thói kẻ vào Vườn nho Tao mà làm việc bơ thờ trễ nải, khi phải thi công không có tiền thuê; vì nghĩ rằng: họ xin ta làm không nhưng, thì ta làm sơ qua vậy đã có ơn rồi, bấy nhiêu cũng đủ. Các thầy ấy lấy làm đủ, mà Tao có lấy làm đủ đâu? Lẽ nào mà Tao bằng lòng nhận lấy công việc sơ sài khốn nạn thế ấy? Nó tưởng Tao chịu đựng như vậy, thì Tao phải bảo cho nó biết, nó lầm lạc là dường nào!

Vậy ở con, hãy giữ mình cho lắm, kéo tình tham của khéo léo lắm, nó phỉnh phờ con dần dần, đến cùng con mới thấy đã bị nó dắt vào đàng trái, cách xa đàng chính Tao đã chỉ biết mấy ngàn trùng.

4 — Ở con, có kẻ xưng mình là đầy tớ Tao, mà nó muốn ôm ấp của cải nó, lại thâu góp dồn dập cho nhiều nhiều, mà bởi sợ lương tâm trách nó theo thói hà tiện, thì nó nói chừa rằng: Tôi sẽ tỉnh liệu, khi tôi chết rồi thì của cải ấy sẽ giao ra mà làm việc phước đức. Con chớ khá bắt chước những kẻ ấy làm chi. Trừ ra có một khi đã quyết định làm việc lành gì lớn lao, giúp việc đạo cách cả thế, mà trước đã bàn bạc với những đấng có lòng ngoan đạo có nhờ ơn Tao soi sáng, đã đồng ý lấy làm nên tích của lại làm vậy thì mới nên.

Chớ thì con đợi cho đến khi con chẳng thể giữ của đáng mới đành dâng cho Tao hay sao? Con nghĩ lấy: dâng của thừa làm vậy có thảo gì chẳng? Con có của, con hưởng hoa lợi, con hãy bớt tiêu dùng đáng chừng nào, thì dâng cho Tao khi con còn sống chớ chầy, vì con có chắc sống thêm mấy giây phút nữa sao? Con dâng như vậy thì lẽ con đừng mới thảo, mới quý trọng trước mặt Tao mà chớ.

Sau nữa con phải giữ chớ để lòng tham của đời, có ý bù chĩ cho cha mẹ bà con, khi không đến đời gì túng ngặt. Con chẳng giữ sự ấy thì con làm việc trong Vườn

nhỏ Tao chẳng qua vì trông trực lợi. Con lo chặt mót cho cha mẹ bà con con, thì chẳng khi nào của Hội thánh ban, mà vừa đủ cho con tiêu dùng, chốc ấy con thật là tay buôn bán, chẳng phải là thầy cả Tao đâu. Chớ thì con chẳng biết Tao đã ở với Mẹ cùng bố nuôi Tao thế nào sao? Chẳng phải là Tao đã để hai đấng ấy làm việc nuôi lấy mình thường ngày sao?

ĐOẠN THỨ MƯỜI MỘT

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh đức thương yêu.

1 — Ở dấng làm thầy hãy nhớ chính điều răn Tao di truyền cho con là: *Chúng bay hãy thương yêu nhau như Tao đã thương yêu bay vậy.* Mà con đã biết Tao thương yêu linh hồn người ta đến nỗi Tao đã liều mạng sống Tao. Vậy con phải thương linh hồn người ta, chớ tiếc gì với nó. Dầu phải liều mạng sống con, thì con cũng phải liều; mạng con có đáng bao lắm mà con tiếc? Con hãy thương xót những linh hồn cam cực, các thầy cả vô tâm đã bỏ nó mồ côi tất tưởi, nó hằng mắc lừa mưu kẻ thù xâm hại nó luôn.

Con hãy nhớ lời Êvang chép về Tao rằng: *Người cảm cảnh thương xót muôn dân đang mắc khốn khó, nằm dật dờ như con chiên thất lạc chẳng có kẻ chăn.* Mà lòng thương xót ấy phải làm nên công giúp đỡ, như Tao đã thương xót, nghĩa là sức con làm đặng chừng nào, thì hãy cứu giúp những linh hồn ấy. Chớ khi nào nên nghĩ rằng: linh hồn nọ có thuộc gì về tôi. Con phải tin thật nếu con có thật lòng kính mến Tao, thì chẳng có linh hồn nào giữa thế gian này mà không can cập đến con, vì chính lẽ thương yêu dạy: hễ con có thể giúp đỡ linh hồn

nào, thì bất kì khi nào nơi nào, con cũng phải ra công cứu giúp.

2 — Mà chẳng những là con phải thương về phần linh hồn mà thôi, dầu về phần xác, Tao cũng đã đề gương dạy con sẵn lòng thương giúp mọi người túng ngặt. Tao thường phán cùng mọi người rằng: *ở những kẻ khó nhọc cùng gánh nặng, hết thấy hãy đến cùng Tao, này Tao sẽ cho bay đặng khoẻ.* Nào có khi nào Tao từ chối cùng kẻ đến kêu van Tao cứu giúp phần xác sao? Kìa khi thấy đoàn lũ dân đói khát, Tao liền động lòng thương, mà làm phép lạ cả thể cho nó có ăn. Khi quan cái binh kia đến xin Tao cứu một tên đầy tớ, Tao liền ứng rằng: *Tao sẽ đi cứu nó cho lành đã.* Khi ông chủ nhà nhóm Giudêu thương khóc con gái phải chết mà xin rước Tao đến nhà cứu cho sống lại, tức thì Tao vui lòng đi theo tới nơi mà làm cho cha mẹ nó đặng vui mừng. Lòng Tao càng mủi động, tay Tao càng mau kíp giúp người ta.

3 — Chỉ có một phen người đờn bà Ca-na-an khát khổ mà Tao từ chối, là Tao có ý làm nghiêm để giục lòng nó tin cho thiết yếu cho đặng Tao khen rằng: *ở đờn bà kia, thật lắm mạnh tin lắm.* Tao cũng có ý cho nó càng đặng vui mừng và mọi người có mặt đó thêm lòng kính phục khi nghe đặng lời nhưn lành Tao phán rằng: *Cho mấy đặng như ý mấy xin.* Vậy con phải có lòng nhưn lành thương xót mọi người khốn khó, hằng sẵn lòng cứu giúp kẻ túng ngặt. Nhứt là khi gặp kẻ khó nghèo, âu lo, bệnh hoạn, thì lòng con phải mủi động như cha nhưn lành, khi thấy con cái khốn cực liền chạnh lòng thiết tha, mau mau cứu giúp.

Thương ôi! có nhiều thầy cả thường thường gặp kẻ khốn khó luôn thì nhàm chán chẳng biết động lòng thương, vì lửa đức thương yêu đã nguội lạnh trong lòng các thầy ấy!

4 — Tao còn bảo con đều này nữa, là con phải ra tay cùng lấy của con, tùy sức mà giúp đỡ kẻ ngặt nghèo. Chớ bắt chước các thầy vốn có lòng tốt, muốn giúp người ta, song chỉ khuyên lơn giáo hữu bố thí giúp đỡ, mà chẳng mấy khi, hoặc chẳng hề khi nào lấy của mình mà làm phước. Vì cứ chữa mình rằng: chẳng có bao nhiêu, lại phải dành để ít nhiều phòng khi túng ngặt. Con lại phải an ủi giải phiền cho những kẻ âu lo sầu khổ, dầu khi con thấy mình con phiền khổ e lại quá hơn kẻ ấy nữa; khi ấy con phải xem Tao vác cây thánh giá nặng mệt hết sức, mà còn mở lời an ủi những phụ nữ than khóc theo Tao. Con cũng hãy xem lên Tao treo dựng trên cây thánh giá mà còn lo đến Đức Mẹ với thánh Gioang. Ấy là gương dạy con cho biết: kẻ quên sự cực mình mà thương giúp người cam cực, thì làm việc đức yêu người rất cao trọng là dường nào!

5 — Nhưng mà ở con là đáng làm thầy, con phải giữ chớ mượn tiếng thương yêu mà dự vào những đám tranh cạnh kiện cáo phần đời, kéo liều mình rối rắm lo ra trăm đàng, mất ngày giờ cùng mất hết lòng sốt sắng. Con hãy nhớ xưa hai anh em đến xin Tao xử phân gia sản, thì Tao từ hẵn, lại như dịp ấy mà khuyên bảo phải bỏ lòng mê tham tiền của. Con cũng phải noi gương Tao mà cố từ với kẻ đến xin con dự vào việc tranh tụng phần đời.

ĐOẠN THỨ MƯỜI HAI.

*Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh dạy dỗ
làm thầy phải vâng ý Đ. C. T. cho trọn.*

1 — Ở con, nầy lời Tiên tri thay lời Tao mà rằng:
*Lạy Đ. C. Cha, các lời thánh kinh chép về Con thì tóm tắt
lại một điều nầy là: Con chỉ vâng làm theo thánh ý Cha.
Thật thì Con muốn sự ấy, mà lẽ luật Cha cũng đã in vào
lòng Con.*

Vậy ở con là đáng làm thầy, con hãy suy lời ấy cho
rõ biết trót đời thầy cả thì chỉ phải lo một việc vâng theo
thánh ý Đ. C. T. cho trọn vẹn, kể làm thầy cả Tao chẳng
nên muốn đi gì khác, một muốn sự Tao muốn. Ấy là lẽ
con phải ghi tạc vào lòng cùng lấy làm gốc làm chốt mọi
cơ máy động trong mình con. Tao thường xưng ra rằng:
*Tao chẳng cầu làm theo ý Tao, một lo theo thánh ý Đấng
đã sai Tao xuống thế: đến đời Tao quyết hẳn rằng: Của
nuôi Tao ấy là vâng theo thánh ý Đ. C. Cha cùng làm hết
mọi sự Người truyền dạy. Tao cũng đã phán rõ: Tao
chẳng nhìn anh em chị em nào khác, chỉ nhìn lấy những
kẻ làm theo thánh ý Cha cả ở trên trời.*

2 — Kìa đêm ở trong Vườn Giết-sê-ma-ni, Vê-rô toan
đánh trả kẻ đến bắt Tao, thì Tao liền phán rằng: *Chớ thì
Vê-rô muốn cho Thầy từ chối chẳng chịu uống chén đắng
Đ. C. Cha ban cho Thầy uống sao? Mà chén ấy chứa
những đắng cay tràn đầy là dường nào! ấy trót đời Tao
ở thế gian tóm lại một lời, là Tao đã vâng trọn thánh ý
Cha cả mọi đàng.*

Vậy ở con là đáng làm thầy, con phải lo cho mọi sự
đầy động trong tâm tình con đều hướng về sự vâng phục
thánh ý Tao; mọi sự con ước ao đều chỉ quyết một niềm

vâng làm cho trọn mọi việc Tao muốn cho con làm. Con xin mọi ơn phần hồn phần xác thì cứ xin cho có ý phục tùng. Tao muốn ban thể nào thì con phải vui thừa ý Tao. Lại trong khi làm việc chức phận, con có chăm cầu những ích lợi gì, cùng trong hết mọi việc xảy ra thể nào, con cứ phú dăng, xin theo ý Tao phân định thể nào, thì con vui lòng vâng lãnh, chẳng trừ việc nào mà con nên ước muốn theo ý riêng con sót.

3 — Ở con, thánh ý Tao rất nhơn lành, rất dịu dàng, rất đáng mến yêu. Ngoài thánh ý Tao chẳng có gì lành, vì mọi sự tốt lành qui về trong thánh ý Tao thấy thấy. Vậy thì con chớ nên ước muốn sự gì, dầu muốn thêm một sợi tóc trên đầu, mà chẳng vừa ý Tao thì cũng chẳng nên muốn. Trong các sự rất nên chúc cầu, như những ơn thiêng liêng soi sáng an ủi linh hồn, những ơn ích phần rỗi bởi các việc chức phận đáng làm thấy, những ơn phước xin thêm cho thể gian này, những sự vinh hiển xin thêm cho các thánh trên nước thiên đàng, thật là những ơn lành rất tốt, nhưng mà chẳng khá xin theo ý riêng, một tùy thánh ý Tao phân định. Dầu khi cầu xin cho đăng đủ ăn trong buổi cơ cần, cho đăng lành mạnh lúc dịch khí, cho đăng bằng an trong cơn giặc giã, thì phải xin theo thừa ý Tao; nếu chẳng vừa ý Tao thì chẳng nên mơ ước. Vì sự Tao muốn, Tao an bài sửa định, thì tốt lành ích lợi quá trí loài người hiểu chẳng thấu. Phải chi con hiểu thấu ý cao sâu ấy, thì con đã đăng phước là dường nào! Con dám hồ nghi lẽ ấy sao? Kìa con hãy suy: dầu hết thấy các đấng thánh trên trời cùng các phẩm thiên thần và chính mình Đức Mẹ Tao hiệp lại mọi ý nhơn lành mà sánh với ý nhơn lành Tao, thì chẳng chút gì sánh kịp; vì thánh ý Tao là kho tàng đầy đầy mọi sự tốt lành vô cùng.

4 — Ở con, khi thân xác con phải đau ốm, hoạn nạn,

khi linh hồn con phải ưu phiền khốn khó, thì con hãy mở mắt đức tin dòm vào sự sáng thiêng liêng mà nhìn rõ đó là thánh ý Tao cho con chịu như vậy: chốc ấy con sẽ đăng an ủi trong lòng; vì tánh tự nhiên con hay tránh sự khốn khó, thì khi ấy sẽ đăng bằng an, mà lại đăng vui vẻ. Ở con, nếu lòng con triu mến thánh ý Tao càng ngày càng thiết yếu, đến nỗi chỉ ái mộ thánh ý Tao trên hết mọi sự, thì con sẽ hiệp một lòng một ý với Tao, như môn đệ trung nghĩa noi theo nề nếp thầy mình; chốc ấy con chỉ cầu cho đẹp lòng Tao trong mọi sự, thì Tao còn tiếc gì với con, ắt là Tao sẽ rộng ban cho con đăng sáng thật cùng đăng sức mạnh vững vàng.

5 — Sự vâng thánh ý Tao cho trọn thì càng cần kíp trong những cơn bắt bớ, Tao thường để cho Hội thánh Tao phải chịu. Vì có thuở Tao dong cho quyền âm độc tối tăm làm hung dữ, để Tao thử lòng trung nghĩa tôi tớ Tao; trong thì biến loạn, kẻ ngay lành mang lấy tội tình, mà đũa gian ác lại đăng công danh; như con đã thấy thuở Tao chịu nạn, Tao phán cùng quân Giudêu rằng: *Này là ngày giờ bay; này là buổi quyền phép âm hiểm tối tăm.*

Con hãy nghiệm xem trong lúc ấy Tao đã ở thể nào. Đang khi lòng Tao ưu phiền quá bội, đau đớn quá trí khôn lường, cho đến nỗi lâm cơn hấp hối, thì Tao cầu nguyện canh lâu cho đăng ủi an, ấy là gương dạy con khi lâm nạn thì chớ trông vào đâu, chỉ trông vào lời cầu nguyện cho đăng ơn cứu giúp. Tao cầu xin, thì thiên thần đầy tớ Tao đã xuống an ủi, thì con cũng hãy cầu xin, ắt thiên thần giữ mình con sẽ an ủi con mà chớ. Lâm cơn khốn khó, tình xác thịt con yếu đuối chẳng khỏi sợ hãi, như xưa Tao đã muốn chịu sợ hãi trong lòng: nhưng mà con chớ tỏ ra dấu gì run sợ trước mặt

kẻ thù con, Tao sẽ ban sức mạnh cho con, như Tao thường giúp các đấng tử vì đạo đặng vững vàng mạnh mẽ.

Con đã thấy đầy tớ trốn ra hết, bỏ Tao một mình trong tay quân dữ, ở giữa đoàn lũ hỗn hào, thì Tao cứ làm thinh cách oai thể, hoặc có trả lời cho nó, thì dùng lời đứng đắn vững vàng. Những kẻ chịu khó vì Tao, cũng phải ở vững vàng cho kẻ thù biết mình chịu thể ấy, thì đã chắc sẽ đặng công trọng vinh hiển là dường nào. Như Tao muốn cứu con ra khỏi tay kẻ bắt bớ, thì nào có khó gì? Những cơ trí phương phép Tao dùng thì con suy chẳng thấu, mà hết thấy các loài Tao đã dựng nên, cũng chẳng có trí khôn đủ mà hiểu đặng. Vậy nếu Tao định eon phải tế lễ mình con, như Tao đã dâng mình tế lễ xưa, thì con phải nhìn biết ơn ấy rất trọng chẳng ơn nào khác khá ví cho bằng.

Xưa Tao đã phú mình trong tay Đ. C. Cha, thì con cũng phải phú mình con trong tay Tao, chớ lo sự gì xảy đến thể nào. Con hãy suy nếu Chúa trên chẳng cho, thì quân dữ nào có phép gì làm khổn cho Tao; cũng một lẽ ấy, nếu thánh ý Tao chẳng dong cho, thì kẻ thù con chẳng có phép gì làm hại cho con. Phải chi Tao cầu xin, thì Đ. C. Cha chẳng sai mười hai cơ thiên thần xuống đánh đỡ lấy Tao sao? Nay nếu Tao muốn, thì Tao cũng sai đặng thiên thần xuống cứu lấy con.

Vậy con hãy cứ thuộc về Tao luôn, chớ nghĩ con còn thuộc về con chút nào, một phú trót mình trong tay Tao, thì Tao sẽ phân định về con mọi sự lành như chủ rất khôn ngoan kĩ vĩ, biết sắp đặt mọi việc cho an lành trọn hảo.

ĐOẠN THỨ MƯỜI BA

Gẫm về Đức Chúa Giêgiu là gương thánh sự cầu nguyện.

1 — Ở con, hãy nhớ: Tên Tao là Em-ma-nu-el, nghĩa là Chúa ở cùng chúng tôi. Con phải nhớ con thường ở trước mặt Tao luôn, con phải tin thật Tao là Chúa con hằng ở cùng con chẳng khi dừng. Tao là đấng ở khắp mọi nơi, thì có khi nào mà chẳng có Tao hiện tại trong tâm tình kín nhiệm con? Nếu con giữ đặng ơn thánh Tao để Tao hằng ngự trị cách riêng trong linh hồn con, thì con có phước là dường nào! Lại nếu con đặng ơn Tao ngự hiển hiện thiết yếu cùng con, nên của ăn nuôi dưỡng con, thì linh hồn con càng đặng phước lộc hơn nữa bội phần. Kìa con đặng đến bậc ơn trọng ấy, ắt có ngày Tao sẽ xuống ơn riêng soi sáng đốt lòng con sốt mến, thiết tha cùng ban ơn an ủi rất ngọt ngào dịu dàng bởi lòng kính mến Tao tràn đầy trong linh hồn con. Ở con, con phải tin vững vàng, dấu trong lòng dấu bề ngoài con, chẳng có sự gì ở hiện tại cùng con cho bằng Tao là Chúa trời đất, cùng là Chúa con, hằng ở hiện tại cùng con.

Con phải cầm lòng con dường như Nhà tạm sống, như Toà oai thể tôn vinh vô cùng Tao hằng ngự đó. Mỗi khi toan cầu nguyện, con hãy nhắc trí tin thật lẽ này cho vững, chớ hề nhàm lờn khuây lấp, thì con sẽ đặng cầu nguyện sốt sắng ấm nhậm luôn. Cũng có khi Đ. C. Thánh thần ban ơn riêng dầm thấm trong linh hồn con cho con nhìn biết rõ ràng Tao là Chúa ở cùng con.

2 — Ở con, Tao đã làm gương dạy dỗ rõ ràng cho con thuộc biết, chính việc cầu nguyện cùng mọi cách thể cầu nguyện cho nên, thì con phải lo mà noi giữ cho trọn. Về các kinh nguyện con phải đọc trước mặt người ta, như đã có lệ buộc đấng làm thầy, thì con phải gán công

theo phép Hội thánh Tao truyền bởi ơn Đ. C. Thánh Thần soi sáng; trong luật lệ Hội thánh Tao đã chỉ rõ thứ lớp ngày giờ và cách thế phải giữ mà đọc các kinh nguyện ấy cho nên. Còn về việc cầu xin nguyện gẫm riêng, thì con cũng phải trân trọng hết lòng mà làm cho sốt sắng hết sức con, nếu con thật lòng muốn tấn tới trong đảng phước đức, thì chớ sợ e con ham hồ lo nguyện gẫm quá lẽ làm chi.

3 — Con hãy nghiệm xem khi Tao ở trong vườn Giết-sê-ma-ni cùng khi Tao chịu treo dựng trên cây thánh Giá, thì Tao đã cầu nguyện thế nào. Lời Tao cầu xin trong hai lúc ấy, thì chỉ lòng Tao phú dâng theo thánh ý Cha cả mọi bề. Ở trong vườn Giết, Tao cầu xin rằng: *Xin chớ theo ý con, một xin vâng theo ý Cha mà chớ.* Ở trên thánh Giá Tao nguyện rằng: *Con xin phú linh hồn con ở tay Đ. C. Cha.* Vậy con có ước muốn ơn gì, thì con cứ lòng thật thà mà xin, song phải cứ gương Tao dạy đó, lời cầu con phải chủ một sự vâng thánh ý Tao cho trọn, cùng phú tình ý con, mặc dầu Tao phân định thế nào thì con phải bằng lòng thế ấy.

4 — Tao cũng đã truyền dạy nhiều điều về cách thức phải noi giữ cùng những phương phải dùng mà cầu nguyện cho nên. Kìa trong vườn Giết, Tao lặp lại một lời nguyện đến ba lần, cho con dạng hay: con muốn cầu xin đi gì cùng Chúa, thì phải nài xin gấn vó, càng cầu càng thêm lòng sốt mến cậy trông hơn nữa. Nhiều lần Tao thức dậy sớm lắm mà đi cầu nguyện nơi thanh vắng, có khi Tao cầu nguyện thâu đêm. Ấy là gương con phải soi hầu thức dậy cho sớm mà nguyện gẫm; con hãy chọn nơi thanh tịnh, kẻo có sự gì làm cho con lo ra rối trí, mà nơi thanh tịnh thường là trong phòng con, như lời Evang rằng: *Khi bay cầu nguyện, thì hãy vào phòng đóng cửa mà cầu nguyện cùng Đ. C. Cha cho thanh vắng.*

Con chẳng có sức bớt nhiều giờ trong giấc ngủ mà đọc kinh nguyện gẫm, song mỗi khi con thức giấc, thì con liền nhắc lòng trí nhớ đến Tao, giục lòng kính mến phượng thờ Tao, như lời Tiên tri xưa rằng: *Nửa đêm khuya hãy giơ tay hướng về cung thánh mà ngợi khen Chúa.*

5 — Vả con còn ở giữa thế gian hoa mị dối trá, hằng bày trăm chước hư huyền đồ dành người ta mắc hiềm nghèo khôn kể xiết, thì con phải thuộc biết phép nguyện gẫm, để nhắc trí con nhớ việc đời đời, cùng giữ lòng con cho khỏi hư hốt khốn nạn ở đời này. Ấy là phép suy gẫm cho rõ biết đời này là đời tạm, phù vân hư huyễn, chỉ có của thiêng liêng châu báu đời sau là phước trên trời. Nhờ suy gẫm mới biết một bên là hư không, một bên là quý trọng vô giá. Cho nên các sách thánh cùng các đấng thánh đều rập một tiếng dạy con phải trân trọng phép nguyện gẫm ấy.

Khi con nguyện gẫm, thì con tập nói khó cùng Tao, dường bằng con đang thấy mặt Tao tỏ tường, lòng con khi ấy cháy lửa sốt mến, đến đôi Tao với con hiệp cùng nhau cách thiết yếu thân cận mọi đàng; thì lời nguyện con nên mùi hương thơm đẹp bay lên trước mặt Tao, giống như lời cầu rất cao trọng vô cùng Tao thường dâng lên trước mặt Đ. C. Cha. Ất là lòng con khi ấy kết hiệp cùng thánh ý Tao rất in ái, thì chẳng có sự gì con xin Tao mà chẳngặng.

6 — Con lại phải noi gương Tao, chớ hề khi nào ra làm việc gì trọng hèn, mà chẳng nhắc trí cầu xin cho sốt sắng, ấy là chính cách dọn mình mà làm cho nên việc, Tao đã làm gương cho con bắt chước: như khi Tao toan chọn tông đồ, thì Tao đã cầu nguyện thâu đêm trước; khi Tao vào chịu nạn, trước khi phú mình cho quân dữ, thì Tao cầu nguyện trót ba giờ khuya. Ấy là cách dọn

mình mà làm việc, con cứ như vậy mà làm, thì các việc lành con làm sẽ nên ích lợi chẳng sai. Dầu sức con hèn mọn, con cũng sẽ làm nên việc cả thể, vì con đã kêu van đến Tao, lẽ nào Tao chẳng vui lòng làm giúp với con cho nên việc ?

7. — Con lại phải biết việc con đọc kinh nguyện gẫm thường ngày ban mai ban hôm theo lệ thường, cùng các khi có việc cần đọc kinh nguyện gẫm ngoài lệ nữa, cũng còn chưa đủ cho linh hồn con khỏi thốn thiếu đâu; mỗi năm con còn phải lo cấm phòng ít bữa cho tịnh tịch mà nguyện cầu suy gẫm, tạm nghỉ các việc chức phận con mà chăm lo một việc linh hồn con mà thôi. Vì dầu mà việc bổn phận thấy cả đều là việc thánh có sức làm cho con nên thánh, nhưng mà khi làm các việc ấy thì lòng con lo lắng nhiều bề, sức con yếu đuối hay chia trí ra nhiều ngả, chẳng chuyên lo việc rồi con cho chăm chỉ luôn luôn đặn. Cũng có khi mải lo việc người ta, mà lửng lơ việc riêng mình. Vậy nên con phải lấy ít ngày mà nghỉ ngơi trước mặt Tao, tạm quên việc đoàn chiên con, mà chí ý vào một việc rồi linh hồn con.

8. — Tao bảo con làm vậy, cũng như xưa Tao đã bảo các tông đồ Tao, khi đi giảng đoạn về trình tự sự đã làm đã dạy, thì Tao liền khiến tìm nơi vắng vẻ mà nghỉ ngơi một buổi. Mấy ngày đặn nghỉ một bên Tao chẳng phải là ngày luống qua vô ích đâu; song thật là những ngày rất phước lộc. Đặn thân gần Tao, thì Tao sẽ ban cho tràn đầy mọi ơn phước lành.

Vậy con noi gương lòng đồ Tao, mà vâng lời đấng Giám mục cùng lời đấng dẫn đường rồi linh hồn con, mà vào nơi vắng vẻ tịch mịch, hoặc vào nhà dòng nào mà làm các việc theo phép cấm phòng. Làm việc ấy nên thì dầu con đã nguôi ngoai lại đặn sốt sắng, mà con càng sốt sắng thì càng thêm sốt sắng hơn nữa.

Vốn thì chính mình con sẽ đặng nhờ nhiều ích trọng bởi phép rất hay rất tốt này, nhưng mà chẳng phải một mình con nhờ mà thôi đâu, cả đoàn chiên con cũng đặng nhờ ơn tràn trề bởi nơi con thông ra cho nữa. Vì lửa kính mến Chúa thiêu đốt nóng nẩy trong linh hồn con, thì lời con giảng dạy ủi an càng nên sốt mến đốt lòng giáo nhưn mến mộ làm tôi Tao cho trọn. Cùng tóm tắt một lời là: sự cầu nguyện thật là phương phép rất cần kíp, và rất linh nghiệm cho đặng tích trữ kho tàng các ơn đức, và giữ gìn kho tàng ấy cho cần mật.

ĐOẠN THỨ MƯỜI BỐN

Gẫm về Lễ Misa cùng việc rước Mình thánh Chúa.

1. — Ó con, lễ Misa là kinh nguyện nhứt phẩm, chẳng có kinh nguyện nào khá ví cho bằng. Phép tế lễ Mình thánh Máu thánh Tao là chính phép kinh cầu cùng Đ. C. T. để bồi thường, phạt tạ, ngợi khen, thờ phượng, cảm tạ, rất có sức đẹp lòng Chúa cùng rất linh ứng mọi đảng; vì lễ Misa là chính kinh nguyện của Tao, cũng là việc Tao làm rất cả thể, rất cao trọng, rất xứng với Tao là Đấng phép tắc vô cùng. Ó con là đấng làm thầy, là kẻ thay vì Tao mà làm lễ ấy, ấy việc con làm rất trọng là dường nào! Con hãy nhớ Tao đã làm lễ này ở nơi nào. Tao đã định chọn một nơi rất rộng rãi, đã trần thiết đẹp đẽ lắm. Vậy mọi khi con toan làm lễ ấy, thì phải lo dọn lòng cho rộng rãi xinh đẹp.

2. — Con phải mở lòng con cho rộng rãi mà trông cậy Tao lòng lành vô cùng, con cứ cả lòng trông cậy ơn Tao cứ xin Tao mọi sự lành mà trông vững vàng Tao sẽ xuống phước cho con cùng mọi người thấy thấy. Khi con bước

lên bàn thờ thì con phải cả lòng ước ao khao khát rước lấy Tao, cho đến đổi than thở như Tao rằng: *Lòng thầy nóng nãy ước ao ăn lễ Phan-xi-ca này là dường nào!* Con hãy ao ước Minh thánh Tao là Manna hằng sống dưỡng nuôi linh hồn con đang khoải lạc phu phỉ mọi ơn phước lành. Con hãy ước trông cho Hội thánh Tao nhờ lễ ấy cho đang mọi ơn cần kíp cùng đang sức mà đánh dẹp kẻ thù luôn. Con hãy tin thật hể con cả lòng ước ao chí thiết như vậy, thì chẳng luống công đâu: vì Tao sẽ làm cho thoả thiếp tâm tình con, sẽ tuôn xuống phước lạc vô hồi quá hơn sự con trông thưởng bội phần.

3. — Lại lòng con phải hoá nên phòng tiệc trần thiết rất đẹp để cho xứng rước lấy Tao, cho Tao có thể dọn tiệc rất lớn, tỏ ra lòng Tao thương yêu rất rộng rất sâu. Con hãy xét theo lễ đức tin dạy thầy cả bước lên bàn thờ, phải đầy đủ mọi phước đức là thể nào. Có hơn đức nào quý giá, quá đáng việc tế lễ cực trọng ấy sao? Có đức nào không cần thiết cho con làm nên việc ấy sao? Giả sử chẳng có cơ nào khác buộc con tấn tới bậc hơn đức trọn lành, thì một việc dọn mình cho xứng đáng làm một lễ Misa trong cả đời con, cũng đã đủ buộc con hằng ngày càng phải nên trọn lành hơn nữa, huống là mỗi ngày con thường dâng lễ cực trọng ấy, mà con sợ e dọn mình dư dật thối quá làm sao?

4. — Con lại phải hết lòng ái mộ sốt sắng lo dọn dẹp linh hồn các giáo hơn, khi nó đang ơn Tao gọi nó dự vào tiệc thánh. Con phải dạy bảo nó sắp đặt trong mình nó cho đang lòng trông cậy ước ao sốt mến, cùng làm việc phước đức mà trau giồi lòng nó, cho nên phòng tiệc lớn rộng đẹp để. Con phải nhớ rằng: Con cần kíp phải nhờ Bánh hằng sống nuôi dưỡng linh hồn con hằng ngày thể nào, thì linh hồn các giáo hơn cũng cần kíp phải nhờ một thể ấy.

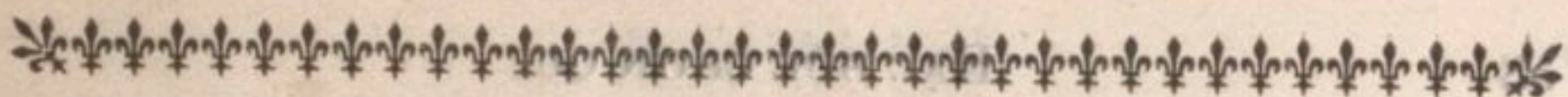

Chớ khi nào thấy người bần đạo thường đặn ơn Tao kêu gọi ước ao hiệp làm một cùng Tao, mà con dám ngăn ngừa cấm nó đến với Tao. Vì Tao ước ao cho giáo hữu cũng đặn dự vào Tiệc thánh hằng ngày, cũng như Tao ban ơn ấy hằng ngày cho con vậy. Tao biết có người bần đạo thường, mà có lòng gớm ghiếc tội lỗi, chê ghét mọi sự mất lòng Tao. Con chớ hề dám đóng cung thánh mà đón ngăn những kẻ ấy, một phải để cửa mở rộng luôn. Những linh hồn chẳng nhằm lờn rước Tao bao nhiêu ngày, thì bấy nhiêu ngày Tao chẳng nhằm lời đến cùng nó. Con chớ nhưn thấy nó mắc đòi đều lỗi nhẹ, hoặc còn mang chút tì tạt gì, mà ở quá nghiêm cùng nó.

Con hãy xét mình con, chớ thì con đã thoát khỏi mọi bợn dơ trần tục sao? Hay là con còn mắc nhiều tì tệ hơn nữa, mà con nghĩ nên làm lễ hằng ngày? Vậy thì những bợn dơ tì vít nhẹ nhẹ ở mình con thì chẳng hại gì vì con là Thầy cả; chỉ phải bắt tì nơi bần đạo cho nhặt mà thôi sao?

PHẦN THỨ HAI

GẤM VỀ Đ. C. G. LÀ QUI MÔ DẠY ĐĂNG LÀM
THẦY VỀ LÒNG ÁI MỘ DANH CHA CẢ SÁNG, CÙNG
LO PHẦN RỐI LOÀI NGƯỜI.

ĐOẠN THỨ NHỨT

*Gấm về Đ. C. Giêgiu là gương thánh sự ái mộ nhà
Đ. C. T. là thể nào.*

1. — Ở đăng làm thầy, con hãy suy, lời Tiên tri thay vì Tao mà than rằng: lửa ái mộ nhà Chúa cháy đượm mình tôi! Sách Evang cũng chép về lòng Tao ái mộ, nhiều lần Tao cháy lửa sốt mẩn nhà thánh Đ. C. T. là thể nào. Đã hai phen Tao làm như quên đức dịu dàng Tao, mà nổi cơn thanh nộ đánh đuổi bọn buôn bán, cùng xua trừ bao nhiêu đều tào tạp; Tao chẳng chịu đăng sự nhuốc hổ, thất thể chốn nhà thờ Đ. C. T. Vậy con cũng phải bắt chước Tao mà lấy lòng sốt sắng mạnh mẽ mà trừ khử các sự tẻ trong nhà Tao, chớ để sự gì tào tạp vô lễ nơi chốn Tao thường ngự, là nơi Tao đã chọn mà ở ẩn trong màn phép Thánh thể.

2. — Thương ôi! có nhiều đều Tao phải phàn nàn các thầy cả Tao. Vì có thầy thì nhút nhát quá lẽ chẳng dám chống trả quân vô đạo bất kính nơi cung thánh; nhiều thầy bê trễ như đứa ngủ mê, chẳng lo gì đến đồ thờ đồ thánh. Có chức làm thầy cả mà mủ mĩ hiền lành quá lẽ, hoặc nhút nhát, quá cẩn thận, chẳng dám mở miệng nói lời thẳng phép, cứ duông để người ta phạm đến chốn nhà

thờ, lâu lâu sinh nhiều thói tệ. Quân vô đạo thấy thầy ần nhần, thì càng buông lung chẳng còn giữ lễ phép gì trước mặt Tao, lại cố ý làm nhục Tao trong nhà thánh Tao, là nơi Tao đã phú cho thầy cả giữ gìn. Phải chi thầy cứ chức phận mà săn sóc nghiêm phòng, thì ai dám đến làm đều hỗn độn ? Quân vô đạo sợ phép chẳng tới đó, thì có ai làm gì sỉ nhục cho Tao ?

3. — Còn các thầy biếng nhác không thừa gì đến đồ thờ phượng, để trong nhà thánh nhóp nhúa nghinh ngang, chẳng xứng phép kính thờ, lại nhờ danh sự đạo. Chớ thì trong nhà các thầy ấy ở, có để lang tạ đôi tàn như thế sao ? Trong phòng bệ các thầy có chịu dùng bàn tủ cũ căng nứt nẻ lem luốc như bàn ghế trong nhà thờ sao ? Các thầy ấy có ưng dùng những khăn lúp bần dơ nhóp xài xạc như khăn dùng khi làm lễ ; chớ chữa mình rằng : nhà thờ không có tư bần, không đủ tiêu dùng. Nói vậy là quai lí lắm. Việc giữ nhà thờ cho sạch xứng đáng, thì có tốn kém bao nhiêu ? Huống nữa là hễ thầy cả có lòng ái mộ lo việc nhà thờ cho phải thể, thì có khi nào Tao để thiếu thốn cùng túng đâu.

Hoặc lại dám chữa rằng : việc giữ đồ đạc trong nhà thờ chẳng thuộc về phần thầy cả, đã có đặt chức phận mà lo việc ấy. Vậy thì kẻ có chức phận ấy có biếng nhác, thì chẳng phải là việc thầy cả phải đem lòng ái mộ lo giúp giúp cho nên việc hay sao ? Chẳng phải là chính việc thầy cả liệu lí an bài hết mọi việc trong nhà Tao, ngõ cho đừng có sự gì trái mắt giáo nhơn mà sinh nguội lòng tin cậy hay sao ?

Vậy thì từ nầy về sau con phải hết sức theo gương Tao mà ái mộ việc nhà thánh Chúa. Phải lấy lòng mạnh mẽ mà ngăn đón chớ để sinh đều gì tào tạp trong đền thờ, một lo cho mọi sự có thứ lớp nghiêm chỉnh, thanh sạch, cho xứng thể việc thờ phượng Đ. C. T., chớ hề để

chút gì sơ suất khó xem. Con đã tin thật nhà thờ là nhà Tao, là nơi Tao vui lòng ngự đó, đêm ngày Tao hiện tại ở đó, mà con chẳng ra sức làm bấy nhiêu việc vì lòng cung kính Tao thì làm sao?

ĐOẠN THỨ HAI

*Gẫm về Đ. C. Giêgiu là gương thánh về sự giảng dạy
cùng ở xứng đáng theo lời giảng dạy.*

1. — Trong các việc bậc nhứt về chức phận đáng làm thầy ái mộ phần rỗi người ta, thì phải kể việc giảng rao lời Chúa là việc rất cần rất trọng. Tao đã đề gương gia truyền cho con học tập mà làm việc ấy cho nên. Khi Tao giảng giải thì thiên hạ tuôn đến chăm nghe mà ngợi khen kinh lạ, và lời Tao có oai quyền xứng đáng làm thầy thiên hạ. Quyền rất mau rất lạ ấy chẳng những bởi Tao là Chúa là Thầy, song thật bởi gương thánh Tao hằng làm, ai nấy đều thấy Tao thường làm mọi việc Tao giảng dạy. Tánh hạnh Tao ăn ở trước mặt mọi người đã nên như bài giảng sống luôn luôn: con hãy nhớ lời Evang chép về Tao rằng: *Người đã khải sự làm và giảng dạy*; Tao đã soi cho thánh sử Tao ghi lời ấy mà di truyền cho đến muôn đời.

2. — Ở con, con là đáng làm thầy thì đãặng quyền phép Hội thánh Tao ban truyền cho con thay mặt Tao mà rao giảng lời Tao. Quyền ấy đã dính vào trong chức thánh con, vốn thật quyền ấy có sức linh nghiệm mà động lòng thiên hạ, nhưng mà một sức quyền này chưa đủ làm cho lời giảng đặng phép mau hóa sinh muôn vản ích lợi về phần rỗi linh hồn, con còn phải tu nhơn tích đức cho đặng thêm quyền vững mạnh hơn nữa mới đặng, vì thầy

cả nào chưa nên gương phước đức, thì lời giảng dạy chẳng đáng quyền thế ấy đâu. Giả như tánh hạnh con chẳng nên gương lành, lại chống trái với lời con rao giảng, thì kẻ nghe giảng sẽ nghĩ làm sao? Au là sẽ nghĩ rằng: thầy này giảng khen đều nọ là hay, mà thầy chẳng lấy làm hay cho thầy, cho nên thấy thầy không giữ. Vậy thì còn ai tin việc con khuyên bảo là cần là tốt nữa sao? Ất là sẽ cho con là kẻ giả hình, khẩu tâm bất nhứt, mình nghĩ thế khác mà dạy người thế khác.

Thương ôi! khi thấy những thầy kiêu ngạo mà giảng đức khiêm nhường; hà tiện mà khuyên ở rộng rãi, dâm dục mà bảo ở sạch sẽ, thật thì đáng buồn đáng ghét là dường nào! *Ờ đũa tội nhờn, sao mầy dám rao truyền lẽ luật Tao rất thánh, sao miệng mầy dám truyền đọc lời cổ ngôn giao ước của Tao?* Ấy là lời Tao đã đặt nơi miệng Tiên tri mà răn hỏi các thầy gian dối ấy.

ĐOẠN THỨ III

*Gẫm về Đ. C. G. là gương giảng dạy có sức
quyến luyện lòng người.*

1 — Ở con, con hãy nhớ lời Evang chép rằng: *dân sự nghe những lời ngoan ngùy bởi miệng Tao tuôn ra, thì khen lạ chẳng khi dừng.* Khen ngợi lời Tao như vậy là thậm phải, vì Tao giảng lời ngoan ngùy cả hai đảng: phần thì lời Tao dịu ngọt hay quyến lòng người ta chăm nghe Tao dạy bảo, phần thì bài giảng Tao đầy lòng ái mộ sốt mền cảm động tâm tình lắm. Nay Tao cũng muốn cho lời con giảng đáng hai đều ấy. Mỗi khi con lên toà giảng rao lời Chúa, thì con phải giảng cách quyến luyện lòng người ta,

lời con phải cho ân hậu hơn lành, thì bôn đạo sẽ chăm nghe cùng lấy làm vui sướng. Hễ người ta vui lòng nghe lời giảng dạy, ắt cũng sẵn lòng vâng theo lời Chúa, ấy là đãặng một phần ích trọng bởi giảng dạy mà ra.

2 — Vậy con chớ bắt chước những thầy hễ lên toà thì mắng la quở trách kẻ có tội, chẳng khi nào các thầy ấy phân phát bánh thiêng liêng ngon ngọt là lời Đ. C. T. mà chẳng trộn trộn vào trong giấm chua mật đắng. Lời con giảng phải thiết yếu như lời cha lành dạy con, anh bảo em, bạn khuyên dỗ bạn. Chốc ấy bài giảng sẽ nên ngoan ngùy, ai mà chẳng muốn nghe luôn cùng lấy làm vui sướng.

ĐOẠN THỨ IV

*Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy giảng
cho sốt sắng.*

1 — Ở con, Tao còn dạy con giảng cho ngoan ngùy một cách khác nữa, là phải giảng cho mạnh mẽ sốt sắng. Vốn Tao ưng lời giảng dịu dàng ngọt ngào, hay quyến luyến lòng người, nhưng mà Tao lại muốn cho con giảng những lẽ mạnh mẽ có sức rung động tâm tình, thẳng lướt lòng tư dục, mà kéo dắc người ta trở về đảng chính. Lời văn hoa đẹp để chẳng có sức làm cho ai cải chữa đảng trái. Lời trau chuốt ghín theo mực mọo văn chương nghe vốn êm tai, mà chẳng sinh ích lợi phần hồn. Có một thức giảng đầy lòng ái mộ sốt mển, bởi lửa đức thương yêu, mới làm ích trọng về phần rồi mà chớ. Vì người ta động lòng qui phục khi nghe thầy giảng bởi lòng nóng nẩy sốt mển Chúa, chẳng phải vì nghe giọng rảnh rang thanh bai dàu.

2 — Nhưng mà con muốn giảng cho sốt sắng thể ấy, thì lòng con phải thanh sạch như lòng thánh mới đặng, bằng chẳng, thì chẳng có ơn Đ. C. T. Thần thông xuống cho bài giảng con nên sốt sắng cảm động đặng đâu. Con chớ ngờ rằng: muốn giảng cho sốt sắng thì dùng những tiếng có nghĩa thiết yếu là đã. Hễ con chẳng đặng lòng sốt mền cho thật, dầu con dùng hết tài năng khôn khéo thể nào, thì lời con cũng chẳng có sức uốn lòng người ta, cho bằng lời thầy cả giảng bởi lòng kính mền sốt sắng thật. Chớ thì có khi nào con thấy ngọn lửa vẽ nơi bức tranh, có sức đốt cháy gì đâu? Thật là không từng thấy. Có một ngọn lửa thật mới đốt thiêu cây củi ra tro, nung nung loai kim chảy ra như nước, còn lửa vẽ đưa vào vật gì, nó cũng chẳng hề nóng đặng.

3 — Dầu con bày lời thiết yếu ăn cần mấy cũng như ngọn lửa vẽ, chẳng động gì ai, chỉ làm cho kẻ nghe khinh dễ như nghe tuồng hát bội, mà nghĩ rằng: giảng thể ấy thà vào trường hát còn xứng hơn lên toà giảng. Vậy con phải tu tánh hạnh con cho có lòng sốt sắng ái mộ chẳng khi dừng, mỗi ngày lòng con càng phải thêm thanh sạch và nên thánh, cùng cháy lửa kính mền Chúa hơn nữa; chốc ấy lời con giảng mới đặng ngoạn ngүй thật, đã có sức quyến luyến lòng người, lại trở sinh nhiều ích trọng mọi đàng.

ĐOẠN THỨ V

*Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy giảng
cách thật thà.*

---

1. — Ở con, con đã thấy lời Tao giảng có quyền, có sức, cùng ngoan ngùy rất lạ, nhưng mà cũng là lời chơn chất thật thà, trong cả sách Evang đã chứng rõ sự ấy khắp mọi nơi. Vì Tao muốn cho đấng làm thầy học cho thuộc phép giảng chất phác thật thà. Con hãy nghiệm xem Tao chỉ dùng những lời thường cho mọi người dầu thông dầu dốt, đều hiểu đặng, cho nên đoàn lũ dân sự thường theo mà nghe Tao giảng dạy. Thật là lời Evang đã rao truyền cho kẻ khó nghèo, vì dầu cũng có kẻ giàu có đặng nghe lời Tao, nhưng mà thường kẻ khó đặng nhờ hơn hết thảy.

2. — Ôi! Có nhiều thầy đáng cho Tao than trách; vì chưng Tao đã rộng ban cho có tài năng, ngôn ngữ, có phần hơn kẻ khác, cho đặng giảng giải có sức phục lòng người ta, đáng lẽ các thầy ấy làm nên ích lợi bộn bề; nhưng mà nó chẳng kháng dạy bảo dân Tao cách chơn chất thật thà theo thể thức Evang, nó chỉ lo phô trương những lời cao kì khó hiểu, mà làm cho lời Chúa ra luống không vô ích; nó tham danh vọng giả trá, chăm cầu cho người ta khen tài ngôn ngữ nó; lấy lẽ rằng: giảng thể ấy cho xứng thể toà giảng đạo thánh. Các thầy ấy phải biết Tao đã soi thấu tâm tình nó, rõ thấy nó cầu danh, chỉ ham cho người ta vỗ tay khen ngợi mà thôi.

3. — Vậy ở con chớ theo gương các thầy thể ấy làm chi, con hãy giảng lời chơn chất thật thà để cho mọi người, dầu đờn bà thú què sần dã, cũng đều hiểu rõ. Cho dầu ai ít trí chậm chạp thể nào, cũng nghe hiểu từng câu từng

tiếng con giảng mới dặng. Con chớ nghe lời tâng khen khéo tĩa vẽ rằng: Giảng có nhiều thức, giảng cho người thường khác, giảng cho người danh thề khác, có lúc giảng thường, có lúc phải giảng cách trọng thề trong ngày lễ lớn, hoặc tùy khi gặp dịp gì trọng. Con chớ quá vì nề kẻ văn vật phong nhã, đòi cho có giọng văn hoa mới khắng nghe lời Chúa. Kẻ kén lừa thề ấy thì con chẳng phải tùy lụy lắm làm chi; vì nghe giảng như vậy chẳng dặng ích gì, thì kẻ ấy có đến nghe hay là không đến, cũng chẳng hại gì.

4. — Vậy mỗi khi con ra giảng, thì con hãy nghĩ rằng: những linh hồn ở xung quanh toà giảng thì đói khát trông cho dặng của ăn thiêng liêng, cho nên con phải phân phát tùy theo ý các linh hồn ấy, chỉ muốn của ăn đông đặc có sức bổ dưỡng cho dặng sống, chẳng phải muốn quà kẹo gì đâu.

ĐOẠN THỨ VI

Gẫm về Đ. C, G. là gương thánh dạy cách giảng khôn ngoan.

1. — Ó con, con chớ ngờ rằng: Tao bảo con giảng thật thà chất phác, thì con nên dùng lời sơ lược lằng lênh như nhiều thầy biếng nhác hay giảng cách liêu lĩnh lắm. Có lắm thầy chỉ dọn bài giảng đôi ba phút, hoặc chẳng dọn gì trước, cứ liền ra giảng, gặp gì nói nấy, tiếng có nghĩa không; hoặc có lời tình thiết mà vô nghĩa lý. Sao con chẳng nhớ xưa Tao ra giảng mấy lần đầu, mà kẻ nghe đều kinh lạ mà than rằng: *Bối đâu mà Người này giảng lời khôn ngoan mạnh mẽ dường ấy?* Con cũng phải lo cho dặng giảng hay

như vậy. Nghĩa là hãy giảng cho chất phác thật thà, song phải dùng những lẽ thông suốt, có ý nghĩa thâm trầm mạnh mẽ, như dọn của ăn cho có khí vị, có sức bồi dưỡng linh hồn.

2. — Con muốn giảng nên như vậy, ắt phải suy xét kĩ càng các điều sẽ giảng; phải chọn bài, tìm lẽ lý cho xứng hợp có sức cảm động lòng người ta. Kia có thầy kiện nào lãnh đám kiện lớn lao, mà chẳng lo dọn trước, cứ ra nói liền lãnh trước toà án sao? Ắt là trước đã suy tìm phương thể lý lẽ cho cứng cáp hẳn hoi, liệu thể nào cho được kiện. Mà việc con đã lãnh thì rất quan trọng quá trí khôn lường, là việc rồi các linh hồn Tao đã đổ hết máu ra làm giá rất trọng vô cùng mà cứu chuộc; ầy mà con chẳng âu lo cho bằng thầy kiện lo việc đời tạm này thì làm sao?

3. — Vậy con chớ nhơn có gì trọng hèn, mà bỏ dọn bài giảng cho cồng kềnh; chớ ỷ rằng: mình giỏi nói, thông thạo rồi, cần gì mà dọn dẹp. Ở con, hoặc rủi có khi nào con ỷ tài ỷ sức, chẳng dọn kĩ trước mà ra giảng, thì ít nữa khi giảng đoạn con hãy kiểm lại những lẽ những lời con đã trót giảng ra; ắt là con sẽ thấy tài trí con chỉ làm đặt cho con giảng những lời quai sai, chẳng xứng cách rao báo lời Evang Chúa. Con càng xét càng rõ thấy con đã giảng những lời vô nghĩa hoặc lời vô ích, không kĩ càng, không nhằm thời nhằm lời; hoặc có lời sơ suất, e lại sai trái lẽ đạo nữa, lại không biết mấy lời thà chẳng giảng còn hơn.

4. — Có lắm Thầy cả các xứ quê hay nghĩ rằng: nhà quê chất phác biết gì; bèn giảng cách lếu lảo chẳng lo sắp đặt dọn dẹp trước; thường các thầy ấy tự xưng ra mình giảng sơ sài làm vậy; mà chẳng lo sợ làm nhẹ thể lời Evang Tao, lại cũng chẳng suy chẳng nhớ có Tao nghe giảng đó, để đến toà phán xét Tao sẽ hạch lại kĩ lưỡng các bài giảng thể ấy đã sinh ra nhiều điều tệ lậu chừng nào. Tao sẽ hỏi

các thầy sơ suất biếng nhác mà đoán phạt, vì đã làm cho lời Tao ra vô ích, lại sinh cơ cho người ta dễ duôi chê cười đạo thánh nữa.

ĐOẠN THỨ VII

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy dùng cơ tri mà đặc diu kẻ có tội trở lại đường lành.

1. — Ó con, Tao đã hứa sẽ làm cho môn đồ Tao hoá nên ngư nghệ mà bắt linh hồn người ta. Kia những kẻ làm nghề bắt cá, thì dùng chài lưới hoặc thả câu mà bắt, thì các thầy cả Tao cũng phải làm như vậy. Khi ra giảng chung giữa đô hội, ấy là bủa lưới mà ví bắt kẻ có tội động lòng trở lại cùng Tao; có lúc thì khuyên bảo an ủi từng người, ấy là thả câu mà bắt, như con xem trong Evang thì rõ biết: Tao ở thế này thường dùng cả hai phép ấy. Khi thì Tao giảng dạy cả đoàn lũ người ta đông đảo, như bủa rộng lưới ra mà ví bắt các linh hồn; khi thì Tao dạy bảo riêng từng người, mà chẳng khi nào Tao chẳng hết lòng ái mộ lo lắng cho mỗi một linh hồn trở lại.

2. — Hễ có dịp thì Tao liền nhơn lấy cùng dùng mọi phương thế mà cứu người có tội. Hễ ai dẫu trông nhờ ơn phần xác mà chạy đến cùng Tao, Tao liền nhơn tiện mà ban thêm ơn thánh là của quý báu phần hồn. Kia thuở người ta trở mái nhà mà hạ người bệnh bất toại xuống, xin Tao cứu chữa cho lành phần xác, mà Tao thương xót linh hồn nó phải khốn cực vì tội lỗi, Tao nhìn xem thấu vào trong tâm tình nó, giục lòng nó ăn năn thống hối, đề tha tội cho nó, đoạn mới bảo nó chỗi dậy mà về, xác đã dặng lành, mà trước thì linh hồn đã khỏi tội.

3. — Vậy ở đây làm thầy, con hãy dùng cơ trí như Tao, khi nào kẻ có tội chạy đến xin con thương giúp phần xác, ấy là một dịp rất tiện cho con an ủi khỏi bày cho nó suy những ý lành, cho nó biết linh hồn nó mắc vòng khốn nạn, đoạn con lấy lời thiếc yếu quyến dỗ nó trở về đường chính. Con hãy tỏ lòng sẵn sàng giúp đỡ nó hết sức con, cho nó bằng lòng, cho nó hiểu con thật vui lòng làm lành cho nó, mà nhứt là cho nó biết ý con rất vui mừng mà làm ơn quý giá cần thiết hơn nữa, là cho linh hồn nó lại đứng ơn thánh nó đã mất bấy lâu; đoạn con hãy nài xin nó làm cho thoả lòng con ao ước, là nó phải từ bỏ tội lỗi là giống con gớm ghiếc chịu chẳng đặng, cũng là giống rất hại linh hồn nó, là linh hồn con dấu yêu chí thiết vì lòng kính mến Tao. Những dịp thế ấy chẳng hiếm gì. Phải chi các đứng làm thầy hằng có lòng ái mộ chực sẵn mà thừa cơ hội thế ấy luôn luôn, thì biết là bao nhiêu chiên lạc đã đặng trở về ràn chiên cũ.

4. — Khi nào không thấy kẻ có tội chạy đến cùng Tao, thì Tao lại đi tìm nó, Tao kiếm dịp đến viếng thăm nói phò với nó, Có kẻ mời Tao đi ăn bữa, Tao liệu sẽ gặp kẻ có tội mà an ủi, thì Tao chẳng nệ đi tới mà cứu giúp nó. Những quân xấu dạn thấy vậy thì chê ghét trách Tao là kẻ tội lỗi, nên mới tới lui gặp gỡ bạn tội lỗi. Nhưng mà Tao chẳng kể gì những lời gièm siểm, một cứ việc Tao mà làm cho đặng cứu những linh hồn khốn nạn. Con còn nhớ quân xấu dạn ấy thù ghét Tao là dường nào! Nó dám chỉ trích Tao mà rằng: *này là bợm ham rượu trà, mê ăn uống, đồng bàn với đảng tội lỗi cùng quân thâu thuế.*

5. — Thật thì nó vu oan sỉ nhục cho Tao lắm, Tao cũng chẳng kể; chỉ vì lo cho kẻ yếu hèn hoặc nghe vậy mà lấy làm gương xấu, cho nên Tao đã phải bảo tỏ tường cho biết: Vốn việc Tao là cứu giúp linh hồn người ta, Tao là thầy thuốc thiêng liêng, thì Tao chỉ lo chữa tật nguyên

tội lỗi. Tao bèn phán lời này rằng: *Thầy thuốc có cần gì cho người lành mạnh, chỉ cần cho kẻ bệnh mà chớ. Tao chẳng xuống thế này mà tìm người nhơn đức, song thật để tìm người tội lỗi.*

6. — Khi không ai mời, hoặc không dám mời, thì Tao cũng tìm đến, như ngày kia Tao muốn đến nhà Zachêô, thì Tao bảo ngay rằng: *Ngày hôm nay thầy phải ở nhà người.* Vậy con hãy noi gương Tao trong mọi khi có dịp, con cứ một lòng ái mộ phần rồi mà ăn ở. Con hãy cầu gặp người có tội, hãy tìm cơ hội mà truyện vãn với nó, mỗi khi con gặp dịp tiện thì chớ khá bỏ qua. Con là thầy thuốc thiêng liêng, thì chớ hề biếng trễ mà bỏ việc cứu chữa linh hồn tật bệnh. Nhưng mà cách con ăn ở phải tỏ ý ngay lành cho mọi người đều thấy, con yêu vì kẻ có tội thì chẳng phải là y a với nó đâu. Con ở cho phải đạo ngài nên gương sáng láng, xứng bậc làm thầy, thì ai nghĩ ý trái cho con đặng?

7. — Trong Evang có dấu tích khi Tao mệt mỗi ngồi nghỉ bên đàng, mà Tao cũng làm cho kẻ có tội ăn năn trở lại. Thuở ấy Tao đi đến đất Xichem, ngồi nghỉ gần giếng nước vì đi đàng xa mỗi mệt, thì Tao nhơn lúc nghỉ mà làm ơn cho một đờn bà thành Samaria trở lại. Con đã thấy Tao mượn lấy nước giếng uống thường mà dạy đờn bà ấy biết thêm khát nước thiêng liêng là ơn thánh Tao, làm cho linh hồn nó nên thanh sạch và nên thánh.

8. — Vậy ở đặng làm thầy, con làm việc chức phận con có khi cũng phải mệt nhọc, thì con nên tìm phương nghỉ ngơi cho xứng thể, để bổ sức lại mà làm việc, thật là phải lắm. Nhưng mà lúc con nghỉ cũng chẳng nên quên lòng ái mộ phần rồi linh hồn, hề gặp dịp làm ích cho người ta, thì con hãy noi gương Tao, thì giờ nghỉ cũng trở nên giờ thánh. Hoặc cũng có khi nhơn việc xem ra vô lỗi; mà đặng dịp dạy dỗ phần hồn, khai bày ra những

ý lành soi lòng tội lỗi tối tăm thoát chút đặng sáng láng, chỗi dậy bỏ giấc mê sự chết mà đặng sống đời đời. Hễ những đầy tớ trung tín với Tao thì hằng ái mộ, hằng chăm lom mà dùng các dịp mọn vật thể ấy mà làm đẹp ý Tao, nhứt là làm cho thoả lòng Tao ái mộ khát khao phần rồi loài người.

—O—
ĐOẠN THỨ VIII.

*Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy phải sẵn lòng
tiếp rước người tội lỗi.*

1. — Ớ con, con hãy nhớ : hễ bao nhiêu lần kẻ có tội chạy đến cùng Tao, thì Tao hằng sẵn lòng tiếp rước, dầu lâm khi bận bịu khiếm tiện, Tao cũng chẳng hề từ rẫy; dầu là kẻ tội tình quá lẽ, xem ra chẳng còn đáng cho Tao thương xót. Như khi Madalenna vào giữa yến tiệc, sắp mình xuống dưới chơn Tao đang dự tiệc, ấy chẳng phải là giờ bất tiện lắm sao ? Nhưng mà khi Ximong khinh thị là gái bợm bãi tội tình, thì Tao liền sẵn lòng bình vục.

2. — Vậy khi nào kẻ có tội đến cùng con lâm buổi bất tiện phiền hà thể nào, thì con chớ nại vui lòng chào rước, chớ giam nó phải chờ đợi lâu làm chi, hãy mau mau lo liệu cho nó đặng nghĩa lại cùng Tao, hãy làm cho linh hồn nó đặng an ủi vui mừng cho kịp. Có nhiều khi người ta đến xin Thầy cả ngời toà giải tội, nhằm lúc trái buổi, chẳng phải ngày đã định cho xưng tội, thường các thầy khiến trở về chưa cho vào Toà; vậy rủi như có linh hồn mắc tội trọng cần kịp phải đặng ơn thánh lại chẳng chầy, thì làm sao ? Lại có Thầy cả có chứng hay cầm cố không ban phép giải tội, dầu không có gì thiết thiết buộc phải giam chấp thể ấy; chớ thì các thầy ấy há dễ chẳng biết tội trọng

là sự dữ đáng gớm ghiếc hơn hết mọi sự sao? Sao mà dám bỏ kẻ có tội ở lâu trong vòng nguy hiểm khốn nạn đường ấy?

3. — Kìa con xem người kẻ trộm treo trên cây khổ hình một bên Tao; dầu trước đã phạm thượng như đứa trộm dữ kia, mà nay mới động lòng thống hối, Tao liền tha thứ tức thì. Vừa nghe lời ăn năn thú tội, Tao liền phán ngay rằng: *hôm nay mày sẽ đứng lên nơi vui vẻ cùng Tao.*

Ở đây làm thầy, hoặc kẻ có tội có phạm đến con, có làm gì sỉ nhục thiệt hại cho con, thì con hãy quên lấp mọi sự, hễ gặp dịp làm lành cho nó, thì con hãy tiếp rước nó, ở với nó chẳng khác như người bạn thiết với Tao vậy.

ĐOẠN THỨ IX

Gẫm về Đ. C. G. là gương dạy ở nhơn lành với kẻ có tội.

1. -- Ở con, khi nào ơn Tao xui lòng kẻ có tội tìm đến cùng con, thì con phải hết lòng rước lấy cách vội vã thương yêu nó mọi bề, kéo nó đã nhút nhát, lại thấy con tinh nể làm nghiêm, thì e nó ngã lòng tháo lui, con làm thầy thuốc sẽ mất mỗi bệnh. Vậy con phải thường nhớ Tao đã ở cùng Zachêo, cùng Madalenna, lại với người đồn bà thành Samaria, cách hiền lành thương xót là dường nào.

2. — Như thế là con hãy soi gương Tao xử việc đồn bà ngoại tình kia, vốn nó hòng mắc án chịu ném đá, nó ở trước mặt Tao cách run rẩy then thường quá đổi; mà Tao lại làm cho những kẻ hung hăng thừa cáo nó phải xấu hổ mà tháo lui thấy thấy, chẳng ai dám cãi cựng lời gì. Đoạn Tao hỏi nó rằng. *Vậy thì có ai lên án phạt mày chăng?* Nó

thừa rằng; *Lạy Thầy, không ai đoán phạt tôi sót. Tao liền phán rằng: Vậy thì Tao cũng chẳng đoán phạt mày, thôi mày hãy trở về mà đừng phạm tội nữa.* Vậy ở con là đấng làm thầy mà cũng là loài có tội, phải nhờ lòng lành Tao duông thứ cho con biết bao nhiêu nữa. Con hãy nhớ lời Tao đã phán rằng: *Hễ chúng bay lường mực nào với kẻ có tội, thì Tao sẽ cứ mực ấy mà lường với bay mà chớ.*

ĐOẠN THỨ X.

Gồm về Đ. C. G. là gương thánh dạy phải giữ những kẻ có tội.

---

1. — Ở con Tao thường dẫn dụ các đầy tớ Tao đi đàng trơn lành, nhưng mà Tao thương xót nó non hèn yếu đuối, nên Tao hằng vũ dụ bao duông theo sức hèn nó mà chữa linh hồn nó. Con thường đọc tích Tao dạy về Nicôđê mô, vốn là người khâm phục lời Tao và kính trọng mình Tao, nhưng mà còn sợ kẻ thù Tao căm ghét, cho nên đến cùng Tao ban đêm, cách chùng lén, chẳng dám cho ai biết mình muốn làm môn đệ Tao. Thật ở thể ấy là tỏ lòng yếu ớt không nề thế gian quá lẽ. Nhưng mà Tao cũng đủ lòng thương, chẳng những chẳng cấm cửa, mà lại tiếp rước cách nhưn từ chịu thức khuya mà dạy dỗ, dễ quyến lòng mến mộ. Mà đến sau quả thật Tao ở như vậy thì rất phải, vì chưng Nicôđê mô rõ biết lòng Tao, thì ra dạn dĩ hơn khi trước, vì càng rõ lẽ đạo hơn, cho nên khi quân Judêu hội nghị muốn hại Tao, thì Nicôđê mô chẳng sợ binh lấy Tao trước mặt quân Pharisiêu, mà từ ấy lại càng thêm gan đảm trung ngãi hơn nữa, cho đến đôi khi Tao chết đoạn liền ra mặt tỏ tường. đi mua thuốc thơm ướp liệm

xác Tao, chẳng sợ ai chê ghét nữa. Đến lúc quân Judêu bắt bớ đầy tớ Tao, thì Nicôdemô vững vàng chịu khổ vì thánh danh Tao.

2. — Ấy vậy con phải đem lòng thương xót kẻ non hèn yếu đuối, hãy lấy đức thương yêu mà vũ ỷ nó, ắt là dần dần nó sẽ động lòng cảm mến Tao. Nhứt là trong thì thế bây giờ chẳng hiếm khi gặp người hồ thẹn đạo thánh bởi nhiều cơ nhiều cách. Hoặc sợ thế gian đàm tiếu, thì chỉ gắng giữ đạo trong những điều buộc nhặt lắm mà thôi, còn bao nhiêu việc phước đức thì chẳng dám cần quyền, chẳng nằng nặc chịu các phép trọng cho đặng ơn thánh mà giữ đạo cho thật: chẳng thế nào làm cho nó bỏ chấp mê cùng bỏ sợ kẻ thù Tao nhạo cười trích bác. Nó chỉ ưng theo Tao xa xa ần ần vậy; nếu ép nó phải giữ mọi việc như bọn đạo sốt sắng giữ thường thì e nó tránh trút lui xa, thà bỏ dứt chẳng thà vưng giữ. Gặp người thế ấy thì con phải để nó cứ giữ các việc rất cần như cầm cốt vậy đã, rồi hãy từ từ dần dụ cho đến khi nó lướt nặng chứng ươn hèn hay nhất sợ thế gian, dần dần nhờ ơn Tao phù hộ, thì con sẽ làm cho kẻ nhút nhát hoá nên dạn dĩ sốt sắng.

3. — Nhứt là con phải hết lòng thương yêu chí thiết mà rước lấy những kẻ tội lỗi đến xưng tội cùng con. Dầu là người tội tình rất nặng, cứng cỏi chướng khúc mặc lòng thì con cứ tỏ lòng nhưn ái chí tình, để cảm động lòng nó xưng tội cho nên. Con chớ ở như những thầy hễ khi buồn bực phát ý hoặc bận bâng khó ở trong mình, thì hất hươi khắc bạc với kẻ có tội chạy đến với mình, cho nên nón gã lui chẳng trông trở lại nữa. Ở con là đáng làm thầy, há dễ con không biết rằng: kẻ càng tội lỗi, cứng cỏi, trái trết chừng nào, thì càng đáng thương xót mến yêu hơn nữa sao? Mà đến ngày phán xét Tao sẽ hỏi nhưn sao con đã làm mất linh hồn các kẻ ấy, thì con sẽ tính liệu làm sao?

ĐOẠN THỨ XI.

Gấm về Đ. C. G. là gương thành dạy lo lắng cho linh hồn đoàn trẻ nhỏ.

1 — Ở đây làm thầy là kẻ giữ vườn nho Tao đã đổ mồ hôi cùng máu mà tưới cho nhuần nhã; vườn nho ấy là muôn vạn linh hồn Tao đã phú cho thầy cả phải siêng năng vun quén, và dùng đủ cơ trí để trở nên hoa quả tốt lành, là việc lành phước đức. Mà trước hết con phải lo cho đoàn trẻ nhỏ là những cây còn non nớt thì cũng phải ân cần săn sóc, khéo tay nâng đỡ cho nhẹ nhẽ dịu dàng. Con đã biết Tao yêu ở với trẻ con, hằng muốn cho nó đến cùng Tao. Khi môn đệ sợ e nó khuấy khoả, mà toan đuổi nó ra, thì Tao liền bảo rằng; *hãy để vậy, hãy để vậy, chớ ngăn cấm trẻ nhỏ đến cùng Tao*. Đoạn Tao giơ tay trên đầu các trẻ vô tội ấy mà ban chúc cho mọi giống ơn trọng báu lành.

2. — Vậy con phải đầy lòng ái mộ phần rỗi linh hồn trẻ nhỏ, hằng láu lắt chần sóc nó luôn; hãy chịu khó về bày lẽ đạo cho nó, chớ hề biếng trễ bỏ việc dạy bảo cho nó biết những việc nó phải làm. Hễ thấy nó vừa có chút trí khôn, biết so sánh phân biệt ít nhiều, thì phải dạy cho nó nhìn biết Tao; phải tùy sức nó mà dẫn dụ cho nó biết Tao là Đấng nào, Tao có lòng thương yêu và đáng yêu mến là dường nào; Tao đã chịu khổn khó mà cứu linh hồn nó cho nóặng mọi ơn lành đời này, và đời sau vô cùng. Lấy các lẽ ấy mà khêu khơi bày cho nó hiểu nó phải biết ơn Tao và kính mến Tao hơn là thương cha mẹ nó bội phần. Hãy giục lòng nó kính mến Tao, chẳng phải là xưng ra ngoài miệng vậy, song phải xui lòng nó động tình kính mến thật.

3. — Vốn thường trong lễ đạo dạy rằng : khi con người đã đến tuổi đã có trí khôn, thì buộc phải giục lòng kính mến Chúa. Nhưng mà chỉ dạy lễ ấy cho kẻ đã khôn lớn rồi, thì đã quá xa buổi vừa có trí mà giục lòng kính mến. Còn con trẻ đến tuổi làm đặng theo lệ ấy, thì không mấy ai giảng tập cho nó làm kịp buổi phải làm. Cũng có thói quen dạy con nit học kinh gọi là kinh kính mến, nhưng mà nó đọc ngoài miệng vậy, mà không thấm ý động lòng kính mến, thì đọc kinh ấy cũng như đọc bài gì khác, nó có hiểu tiếng nó đọc đâu ?

4. — Vậy con phải lo việc này, cầm bằng việc rất trọng trong bốn phận con, mà rất đẹp lòng Tao mọi đàng. Con phải ra sức mở lòng con trẻ cho sớm biết động tình kính mến Tao, hãy lo in tình ấy vào lòng nó cho gần vó hơn mọi tình khác thấy thấy. Ấy là cửa cúng dầu mùa rất đẹp ý Tao, thì con chớ để cho Tao phải hỏng mất lễ cúng ấy. Sau nữa con phải lo in vào lòng con trẻ sự gớm ghiếc tội lỗi, cho nó lo tránh sự tội là sự dữ trên hết mọi sự dữ, cùng tin thật chỉ có một sự tội là sự dữ thật mà thôi. Nếu con ăn cần trong việc ấy, ắt là con trẻ sẽ dặng phước giữ lòng ngay lành sạch tội nó đã dặng khi mới chịu phép rửa tội, ấy là kho tàng vô giá, hễ nó giữ trọn thuở còn bé, thì đến sau có tuổi chẳng dễ mất dặng dầu.

5. — Vậy mà Tao còn thấy có thầy vốn chẳng thông sự lý, cứ tính kiêu căng chẳng nệ hạ mình dạy dỗ con trẻ, lấy việc ấy làm hèn quá đỗi. Những thầy nghĩ thế ấy thì phải bảo nó thế nào, âu là con đã biết không cần gì nói đây cho rõ làm chi. Thế mà cũng dự vào bậc làm thầy, là bậc Tao tin cậy nấy phú phần rồi loài người ! Ở con, con đã có lòng ái mộ việc lành, thì chẳng những con phải gánh vác lấy việc dạy bảo đoàn con trẻ ; con lại phải cầu cứu cậy nhờ kẻ khác giúp giùm với nữa. Trước hết con phải dùng quyền thế con mà bảo cha mẹ phải lo phần

rồi con cái mình. Hoặc cha mẹ chẳng có thể lo cho cháu
đạo đặng, thì phải lo gởi gắm con mình cho thầy bà ngoan
đạo săn sóc dạy răn nó.

6. — Khi con gặp trẻ mồ côi cha mẹ đã qua đời hoặc
đã bỏ nó, không ai lo cho nó, thì con phải tìm người nhơn
đức mà khuyên bảo nài xin thương lấy những lũ khôn
nạn thế ấy, để giúp nó trong mọi sự nó thiếu thốn; thật
chẳng có phước đức nào đẹp lòng Tao hơn nữa, mà nơi
nào cũng gặp đặng kẻ có lòng chịu khó thương giúp trẻ mồ
côi, vì Tao thường ban ơn giục lòng người ta hay thương
như vậy. Nhưng mà chính việc con là lo cầu mời những
kẻ ấy, phải an ủi bàn bảo những lẽ hơn thiệt, cùng giục
lòng ái mộ. Sau hết con phải biết trong các việc lo về phần
rồi linh hồn, chẳng có việc nào sinh nhiều ích lợi mà dễ
làm hơn là việc lo cho con trẻ. Có thầy cả nào non tài yếu
sức đến nỗi không làm nổi việc ấy sao? Thật việc ra giảng
dạy thiên hạ thì không dễ cho mọi thầy làm đặng, mà
việc dạy trẻ con, thì có một thầy nào mà làm chẳng nổi
sao ?

ĐOẠN THỨ XII

*Gắm về Đ. C. G. là gương thánh dạy đặng làm thầy dẫn
đàng cho người nhơn đức.*

---

1. — Ở đặng làm thầy, Tao còn muốn dạy con noi
gương Tao mà dẫn đàng cho những người ước ao đi đàng
nhơn đức trọn lành. Khi con xem Tao lấy lòng cha rất nhơn
lành mà dấu dụ môn đồ Tao, Tao thường gọi riêng môn
đệ mà giảng giải các điều mẫu nhiệm đạo thánh, cùng bàn
bảo, quở trách, dạy vẽ đều khôn đại, còn đoàn lũ dân sự

thì không đặng ơn riêng ấy. Nhiều lần Tao cắt nghĩa các lời ví dụ cho môn đồ đặng rõ, mà phán rằng. *Những việc kin nhiệm về nước Đ. C. T. thì dành để cho bay đặng nghe biết.*

2. — Tao cũng hay răn bảo về những lỗi nhẹ sa phạm vì chất phác quá bay là vì sốt nóng quá, hoặc vì lòng thương Tao theo thói thế gian. Như khi dám hỏi Tao rằng: ai trong môn đồ sẽ đặng làm lớn nhứt; hay là khi xin Tao cầm những kẻ không vào hàng môn đồ chớ cho làm phép trừ ma quỷ. Con lại hãy chiêm nghiệm mọi lời Tao đi truyền trong tiệc sau hết, khi Tao gần chịu nạn. Tao đã dặn bảo, phán hứa, bảo trước việc hậu lai, có ý cho môn đồ biết trước khi Tao lià khỏi thế, cùng an ủi cho vững lòng mà chịu mọi điều khốn khó.

3. — Trong các phụ nữ tin kính lời Tao, có kẻ đặng đức tin rất mạnh mẽ mến mộ giữ mọi lời Tao khuyên ở trọn lành theo hạnh thánh Tao. Những linh hồn thể ấy phải có của ăn riêng mà bổ cho mạnh sức hơn, thì Tao hằng ban cho đầy đủ. Kìa Madalenna trứu theo gót chơn Tao cách sốt mến thanh tịnh, thì Tao vui lòng dạy về là đường nào! Tao chẳng nề binh vực khi chị là Matta sốt nóng việc ngoài mà nan trách, thì Tao khen Madalenna vì bỏ việc ngoài cho đặng nếm mùi ngon ngọt bởi lời Tao giảng dạy. Lại còn những đờn bà nhưn đức khác trong sách Evang còn ghi tên. Nguyên kẻ thì bị quỷ ám, kẻ thì mắc tội nọ bệnh kia mà chạy đến cùng Tao. Chẳng những Tao đã chữa cho an lành phần xác, mà lại ban ơn cho đặng theo Tao lúc đi giảng dạy; đến khi Tao chịu nạn, Tao còn cho đi theo cho đến trên núi calavariô, mà đặng phước rất quý trọng đứng gần Mẹ Tao mà xem Tao chịu chết. Ấy là những linh hồn sốt sắng Tao thường dạy cách riêng cho rõ biết lòng nhưn đức cùng làm nên các việc trọn

lành. Mà các phụ nữ ấy cảm ơn Tao, thì cúng dâng của cải mà giúp Tao thiếu thốn, như thói thuở ấy hễ môn đệ thì hay cung đốn cho thầy.

4. — Vậy con phải học cùng Tao mà hết lòng ái mộ dấp diu các linh hồn sốt sắng vào đảng phước đức, vì Tao tròn trọng các linh hồn ấy vô ngần, mà các linh hồn ấy cũng biết cảm mến trả thảo cho Tao: thì lẽ nào mà con chẳng hết lòng thương yêu nó? chớ thì chính đức thương yêu chẳng dạy con phải thiết yếu yêu vì những kẻ Tao thương yêu chí thiết, cũng là kẻ triu mến Tao hết lòng sao? Vả lại con vun quén những cây tốt lành thể ấy, thì chắc sẽ đặng nhiều trái trắng la ích lợi thiêng liêng: vì đó là đất rất tốt, con gieo hạt giống thiêng liêng vào, ắt sẽ trở sinh hoa quả rất phong thanh, có khi một mà sinh đến trót trăm.

5. — Tao lại bảo riêng con đều này, là khi nào con thấy linh hồn nào sẵn lòng giữ đức đồng trinh, thì con hãy an ủi thúc giục bỏ tình yêu thế gian hư huyền, mà giữ cho trọn vẹn phước đồng trinh thanh sạch trót đời. Có lời thánh Madalenna để Pazzi rằng: « bậc đồng trinh là kho tàng trữ hết mọi ơn đức trọn lành ở đời này »; chẳng những vì đức đồng trinh tốt lành hơn hết mọi ơn đức, mà lại vì giữ bậc đồng trinh là một phương rất linh nghiệm cho đặng giữ mọi ơn đức thấy thấy.

Ay là lời Tao đã đặt nơi miệng thánh nữ ấy, con phải tin vững vàng như vậy: hễ giữ đức đồng trinh trọn vẹn, thì cũng giữ đặng bậc trọn lành, hai ấy đều rập một bước với nhau. Con lo cho bao nhiêu linh hồn giữ trọn đồng trinh sạch sẽ, thì con cũng chắc đặng bấy nhiêu linh hồn nên thánh.

6. — Ở con, chính mình Tao đã khuyên người ta giữ sự đồng trinh, thì các Tông đồ Tao cũng đã hết lòng ái mộ cao rao ban bố lời khuyên ấy khắp trong thiên hạ mà sao

còn có đấng làm thầy kiêng sợ chẳng khi nào dám khuyên ai giữ bậc ấy ? Hễ con muốn giúp linh hồn nào giữ trọn đức đồng trình, càng ngày càng mến mộ đức thanh tịnh tốt lành ấy, thì con hãy vẽ cho linh hồn ấy năng kết hiệp cùng Tao trong phép Thánh thể, thường rước lấy Minh thánh Tao làm của ăn. Đây là bánh rất linh nghiệm vô cùng hay sinh lòng triu mến đức đồng trình vẹn vẽ. Những linh hồn rước lễ thường ngày cho nhuần nhả theo tinh tình Tao và đầy ơn thánh Tao, thì chóng đặng lòng chê bỏ sự vui hèn xác thịt mà thế gian càng hay gièm thêm các món vui giả cho thiên hạ say mê chừng nào, thì những linh hồn ấy càng nhòm gớm tránh xa chừng ấy.

ĐOẠN THỨ XIII

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy ái mộ giúp học trò trường Hội thánh dọn mình làm thầy cả.

---

1. — Trong các việc ái mộ làm sáng danh Đ. C. T. chẳng có việc nào trọng hơn việc giúp linh hồn kẻ nhà thầy ước ao dâng mình làm thầy cả. Các trò ấy cũng như Môn đồ Tao xưa, cần phải tu trì cho nên trọn lành, nên người thánh cho yêu phần rồi mình; lại đặng giúp việc trong Hội thánh Tao. Vì sau làm thầy cả thì phải giảng dạy cho người ta biết đàng rồi linh hồn, cùng thức giục lòng người ta kính mến Tao. Kià con hãy nghiệm xem Tao thường ngày săn sóc lo lắng cho Môn đồ Tao dọn mình làm thầy cả mà giúp việc Evang cho xứng đáng. Tao thương đem Môn đệ ở với Tao luôn, cho đặng thường nghe lời Tao dạy cùng thấy phép lạ Tao, và nghiệm xét mọi việc trọn lành Tao làm

trong mọi sự. Tao có ý cho môn đệ càng ngày càng hoá nên giống như Tao trong mọi nhơn đức cần thiết mà giảng đạo cho thiện hạ.

2. — Vậy con cũng phải gắng công dẫn dụ những kẻ nhà thầy ở gần con, hoặc kẻ đến xin con chỉ dẫn về đảng rồi linh hồn, hãy khuyên bảo những kẻ ấy ở cho rập một lòng một ý với Tao, càng ngày càng lánh cho xa thói thế gian, càng ngày càng kính mến Tao cách sốt mến trong sạch hơn nữa, hằng ước ao chăm chỉ tấn tới trong đảng trọn lành, hầu ngày sau làm cho nhiều người nên thánh. Nhứt là con phải giục lòng kẻ ấy trứu mến phép Thánh thể, hằng khát khao vào Tiệc thánh rước lấy Tao mà nuôi dưỡng linh hồn. Vì kẻ học đề lên bậc làm thầy khi còn sống ở thế gian mà phải nên thanh sạch như thánh thiên thần, nếu chẳng ăn bánh thiên thần, thì làm sao cho nên đặng? Nầy Tao là bánh thiên thần, là bánh bởi trời ban xuống. Bánh dưới thế nầy thì tiêu hoá ra khí huyết kẻ ăn, mà bánh Tao chẳng hoá ra thân thể kẻ ăn đâu, song thật kẻ ăn sẽ hoá ra giống Tao mà chớ. Ấy là lời đầy tớ Tao là thánh Aocuxitinh đã luận thật như vậy. Kẻ ăn bánh Tao chẳng thông sự sống tạm cho Tao đâu, song thật Tao thông sự sống Đ. C. T. cho nó. Vậy các trò dọn mình làm thầy cả phải năng đến Tiệc thánh, ấy là cách rất xứng hợp dọn mình hầu sau nầy hằng ngày bước lên bàn thờ mà tế lễ.

Con phải nhớ có ngày Tao sẽ đòi đến toà phán xét những thầy có dịp dẫn dụ kẻ học nhà thầy, đặng tấn tới trong việc học hành cùng đi đảng phước đức. Tao sẽ tra hỏi thật lắm. Biết bao nhiêu trò vốn có tài có tứ làm nên việc Chúa, mà bởi không ai săn sóc dắt dìu, nên đã ra đầy tớ vô ích, hoặc e lại hại việc nữa. Vậy mà Tao chẳng bắt tội nặng những thầy làm biếng chẳng lo dẫn dụ kẻ ấy 'hì làm sao?

(Đoạn này nói về các học trò học làm thầy cả, thường ăn ở tại nhà cha mẹ theo thói bên nước Italia.)

ĐOẠN THỨ XIV

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy đấng làm thầy phải thông thuộc các việc về phần rỗi linh hồn.

1. — Ở con là đấng làm thầy, con phải dẫn dắt cho các linh hồn muốn đi đường nhưn đức trọn lành, bất luận các linh hồn ấy về đấng bậc nào, cho nên con phải thông thuộc mọi lẽ mọi phương phép thiêng liêng mà làm cho nên việc. Nhược bằng con học non sức, biết chẳng đủ lẽ, thì con trông dạy dỗ dắt dìu các linh hồn ấy làm sao đặng? Ất là con sẽ làm cho bối rối ngã lòng mà thôi. Con cầm lái mà chẳng thuộc đường lối, thế nào mà đưa thuyền vào cửa đặng? ất là phải chìm đắm vực sâu mà chớ. Vậy con phải chăm đọc các sách dẫn dắt rỗi linh hồn, nhưt là sách các đấng Hội thánh Tao đã tặng phong chức thánh, vì các đấng ấy đã thông thái, lại đã từng trải đường nẻo thiêng liêng mẫu nhiệm, cùng mọi phương phép cao trọng khôn lường. Tao thường dùng mà dắt các linh hồn vào đường trọn lành. Con phải ra sức học hành, phải sốt sắng cầu xin, phải bàn hỏi các thầy tớ Tao đã từng trải hơn con. vì việc dẫn dụ người nhưn đức là việc rất đẹp lòng Tao, mà cũng là việc rất khó khăn, rất cao trọng nữa.

2. — Hễ con làm cho hết sức về phần con chẳng thiếu điều gì, thì Tao chẳng tiếc các ơn giúp đỡ; chính mình Tao sẽ phù trì bao bọc lấy con, sẽ ban xuống đầy dẫy mọi ơn an ủi rất ngọt ngào cùng ơn sức mạnh vô cùng. Con sẽ thấy những ơn lạ lùng họa hiểm trong một hai linh hồn nhưn đức thì con sẽ rõ Tao chẳng có hẹp tay bao giờ sốt. Linh hồn nên thánh là của quý báu trong Hội thánh Tao, Tao muốn đời nào cũng có nhiều người nên thánh; dẫu đời nay cũng chẳng hiếm người thánh chẳng kém

thuở xưa đâu: nhiều linh hồn như đức cách sáng rạng tỏ tường mà cũng nhiều linh hồn tu trì ẩn khuất, trong Hội thánh Tao thường người nên thánh luôn luôn. Mà đáng làm thầy là kẻ Tao đã nấy phú việc dẫn linh hồn cho nên trọn lành cùng nên thánh theo thánh ý Tao, thì phải lo học hành mà làm việc ấy cho nổi.

3. — Hỡi ôi! Tao thường phải trách nhiều thầy cả chẳng thuộc biết việc dẫn dắt rồi là gì. Nhiều thầy thấy ai dốt nát thì khinh thị, thấy như đức cao trọng khác thường thì cảm là việc dị đoan, chẳng thêm tin, lại cho là bịnh hư trí mơ màng, chẳng nhìn biết ấy là ơn riêng Tao ban cho những linh hồn Tao yêu dấu. Con phải biết dầu xưa, dầu nay, Tao cũng là một Chúa hằng ban ơn phước cho tôi tớ mặc lượng khôn ngoan như lành Tao. Như ơn nguyện gẫm say sưa ngắt trí cùng các ơn soi sáng an ủi ngọt ngào thuở trước Tao đã tặng ban, thì rày Tao cũng còn ban cho nhiều kẻ. Kho tàng những ơn lạ thể ấy Hội thánh Tao đã có đời xưa, thì rày cũng hằng sung dồi vậy. Mà những linh hồn nhờ Tao ban ơn lạ, thì phải có thầy cả dẫn dụ cho mà lên bậc cao cả trọn lành, trong đám mờ mịt giữa thế gian mà đặng rõ ràng vì có ơn Tao soi sáng.

4. — Vậy Tao lại định mình nhắc bảo con phải học đòi các thầy dẫn dắt rồi linh hồn, cho con đặng thông thuộc hầu khi Tao gởi gắm linh hồn nào cho con, thì con sẵn đã biết đường khôn ngoan mà chỉ dẫn. Dầu con chưa gặp đặng linh hồn muốn tu trì cách trọn như vậy, thì công con học xét chẳng uổng đâu. Vì nhờ học sách các đấng thánh thì trí con sẽ mở mang sáng suốt chẳng sách nào khác dạy nên như vậy; mà con càng rõ biết lòng Tao như từ quảng đại với những kẻ tìm đến cùng Tao, thì con càng sẽ đặng lòng triu mến Tao hơn nữa.

ĐOẠN THỨ XV.

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy phải cẩn thận trong việc dẫn đảng rồi cho người phụ nữ.

1. — Ở con, việc dẫn đảng nhưn đực cho người phụ nữ thì rất đôi hiểm nghèo, con phải lo cẩn thận mọi đảng, thì mới giữ cho khỏi khốn mình con, cùng khỏi hại người phụ nữ, lại cho khỏi sinh gương xấu trong bốn đạo nữa. Trước hết con phải chăm một điều là lo phần linh hồn phụ nữ cũng là những linh hồn Tao đã đổ hết máu ra mà cứu chuộc cho đảng hưởng phước vinh hiển cùng Tao; nhược bằng con chia trí tưởng về sự gì khác thì khốn cho con mà chớ, cho nên con hằng phải chần giữ lòng con mà trừ khử cho sạch hết mọi tình khác ngoài việc rồi linh hồn. Con tôn kính các thánh nữ trên trời vì ý nào, thì con hãy chỉ cứ ý ấy mà lo việc với người phụ nữ dưới thế này mới đảng.

2. — Dầu con gặp khi có việc lo cho người nữ rất tốt tính hạnh thế nào, thì con cứ một niềm giữ gìn cẩn thận, chớ làm thế nào cho ai ngờ đảng con thiết yếu, ưạ hạp người nữ nào làm chi. Khi con phải nói phò cùng người nữ, con phải cỗi lột người thế gian, mà ở cho xứng khuôn phép thánh trên trời, hầu cho các người phụ nữ cung kính con như người thánh vậy, mà mọi người thấy con những lúc ấy, thì đều nghĩ con ở trước mặt thánh thiên thần.

3. — Con hãy nghiệm xem xưa Tao ở đời, Tao chịu kẻ thù vu vạ cho Tao nhiều đều xấu hổ, trừ ra một điều Tao chẳng khi nào để nó nói xấu cho Tao. Vì Tao kính trọng thánh tính Đ. C. T. trong mình Tao, lẽ nào Tao để cho kẻ dữ vu đều sỉ hổ gớm ghiếc hơn hết mọi đều sỉ nhục? Tao

chẳng hề ở cách nào sinh có cho nó bắt lẽ về đảng trái, Tao giữ cần thận mọi bề, chẳng có bóng dáng gì mà vu vạ đảng.

4. — Nhưng vậy Tao chẳng có từ các phụ nữ chạy đến cùng Tao, Tao thường cứu chữa nó đảng lành đã phần xác, lại khỏi tật bệnh phần hồn. Tao lại ban phép cho các phụ nữ đi theo trong lúc Tao đi giảng đạo, mọi người thấy đều thấy biết Tao yêu chuộng sự sốt sắng nhưn đức các người nữ ấy. Tao cũng muốn cho thánh sử chép rõ rằng: Tao yêu vì Matta và Maria nữa. Ấy là gương để lại như bài học, dạy con suy nghĩ: con chớ khá sợ hiểm nghèo quá lẽ mà trốn lánh cổ từ những linh hồn khi có việc cần phải nhờ con giúp đỡ, kéo không con, thì không có thể lo phần rồi đảng.

5. — Vả lại Tao phú cho thầy cả lo việc rồi linh hồn, thì chẳng chỉ về một người nam mà thôi, cũng chỉ về linh hồn phụ nữ nữa. Những linh hồn ấy phải nhờ thầy cả làm cha an ủi, làm thầy dạy bảo, làm tướng dẫn đảng, làm kẻ chăn đem chiên đi ăn uống. Ai dám chê bác việc Chúa sắp đặt như vậy sao? Mà Tao là Chúa đã an bài như vậy thì phải lẽ mọi đảng; các ơn ích lạ lùng thường thấy thì làm chứng cách Tao sắp đặt rất tốt lành; kia muôn vàn đảng làm thầy lo việc linh hồn phụ nữ, mà gìn giữ trong ngoài nghiêm nhặt, ở như thiên thần, làm nên công ích rất trọng xứng vai thiên thần làm mới phải. Ấy chẳng là sự lạ lùng hoạ hiếm lắm sao? Ở con, đến ngày Tao bởi trời lại xuống phán xét kẻ sống và kẻ chết, thì thế gian sẽ thấy mà kinh lạ vì những ơn rất quý lạ vô ngần Tao ban trong việc này, mà đời nay còn kín nhiệm, đến khi ấy mới bày ra cho cả và thiên hạ đều xem thấy.

6. — Vậy thì con chớ rằng lo sợ, mà biếng nhất chẳng giúp người phụ nữ theo sức con. Chớ thì lòng tin cậy ở đâu? Ấu là con phải an ủi linh hồn các phụ nữ trong cơn khốn

khó, vì Tao thường lấy sự khốn cực nhiều đảng mà thử lòng những đờn bà làm tội trung nghĩa, con phải dạy về lúc lỗi lầm, bàn bảo lúc nghi nan; con hãy lấy lời Tao mà dưỡng nuôi, hãy trung gương các thánh Tao mà thúc giục cho thêm lòng mạnh mẽ. Hãy dùng lời cho nhờn lạnh mà mở lòng quá khít khao kín đáo; hãy dùng những lẽ có sức thêm trông cậy cho kẻ quá nhát sợ; đức nhờn lạnh con sẽ thêm lòng tin cậy dạn dĩ mà tỏ ra các lỗi kín đáo trong tâm tình. Con hãy cậy sức Tao, thì dầu phần con, dầu bên phần phụ nữ, cả hai chẳng thiệt hại gì đâu, mà lạiặng nhiều ích lợi: phần các phụ nữ đặng thêm phước đức, mà con sẽ lập công đáng triều thiên quý trọng trên trời. Hoặc cũng có khi thế gian chẳng xét công con ở hết lòng cẩn thận trong việc này, một theo ý xấu mà biếm bài vu vạ. Chốc ấy con chớ kể gì, chớ phiền hà vì người ta đoán ý trái làm chi, đã có Tao sẽ đoán xét cho con mà chớ.

ĐOẠN THỨ XVI

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy đấng làm thầy phải lo cho thêm số kẻ làm việc Chúa.

1. — Ở con, khi Tao ra đời làm việc rồi linh hồn loài người ta, thì Tao chẳng có ý làm lấy việc ấy một mình Tao, song đã chọn môn đồ xứng đáng giúp Tao trong việc trọng ấy. Con cũng phải noi theo gương Tao, phải ra sức tìm thêm người làm việc Hội thánh. Thật thì đã có các đấng chăn chiên cả, Tao đã đặt mà làm việc giống như Tao mọi bề. Vì phần việc các đấng ấy phải kén chọn kẻ đáng làm thầy mà phong chức để giúp việc bàn thờ cùng xem sóc đoàn chiên Tao, dẫn con chiên vào đảng

lành, dặng của ăn ngon lành, hầu ngày sau đoàn chiên cùng kẻ chăn chiên đều hiệp vậy trong ràn chiên cả, là nước thiên đàng.

Còn phận con về bậc dưới, nhưng cũng phải noi theo dấu Tao trong việc phước đức này, vì chẳng hiểm chi dịp tiện cho con tỏ lòng ái mộ về đàng ấy.

2. — Nhiều khi con gặp những trẻ hiền lành vô tội, có lòng mến mộ việc thờ phượng Tao cách lạ thường, tính tình ý tứ nó xem ra có thể đáng trông cậy sẽ dặng ơn Tao kêu gọi làm thầy cả. Con hãy an ủi mở đàng cho những trẻ thể ấy dặng thể học tập tu trì, ấy là việc rất có ích trong Hội thánh Tao lắm. Việc trước hết rất dễ làm, là ngỏ lời bàn tính với cha mẹ nó, khuyên cha mẹ chớ khá ngăn trở, mà lại khuyên lòng con cái chịu về đàng ấy. Đoạn con phải liệu công khó mà mở mang dạy dỗ nó một hai buổi khi con rảnh việc; hoặc chẳng có thể tiện, thì gởi cho kẻ có lòng giúp nó mà con phải vui lòng lo liệu săn sóc cho nên việc. Con có chịu phiền hà khó nhọc nhiều đàng mà lo cho các trẻ ấy vào hàng giúp việc Tao, thì lẽ nào Tao chẳng biết công nghiệp con sao? Con hãy gắng làm việc nhứt hảo này, sau sinh ích lợi khôn kể xiết, vì dẫu một thầy cả sốt sắng đạo đức, thì đã đủ làm nên muôn việc tốt lành trong Hội thánh Tao.

3. — Sau nữa khi con gặp các thầy đồng liêu hữu, có tài tứ lanh giỏi, thì con nên khuyên lơn các thầy ấy chớ chôn giấu tài năng ấy, một phải dùng ra cho dặng thêm ích lợi về phần rỗi linh hồn. Con lấy tình đồng bạn mà khuyên thiện, lại làm gương xui giục ái mộ việc lành, thì các bạn ấy sẽ chỗi dậy, chẳng còn nằm trong giấc dật dờ vô sự, mà trở nên người làm việc sốt sắng ân cần. Con hãy sẵn lòng vừa giúp các hội thầy cả cho thanh vượng,

để giúp đỡ nhắc nhở nhau rán sức học hành, khuyên nhau ái mộ việc lành cho phần phát tấn ích một ra một trăm, cho mọi người đồng hội đồng nhờ.

4. — Con hãy có ý tìm xem trong bốn đạo có ai sẵn lòng sốt sắng, thì chấm lấy mà dùng, khuyên lơn thúc giục những kẻ ấy ái mộ giúp việc rồi linh hồn, ắt con sẽ thấy ích lợi bọn bề. Biết bao nhiêu lần người bốn đạo có lòng sốt sắng dùng cơ trí khôn khéo mà dắc về cùng Tao những linh hồn trước vốn cứng cõi nghênh ngang, các thầy cả khôn phương an ủi.

Vả lại khi Tao muốn giảng đạo thánh cho dân Samaria, thì Tao đã dùng một đờn bà mà khởi việc. Thì con cũng nên dùng người phụ nữ ngoan đạo mà quyến dụ linh hồn người ta; những phụ nữ có lòng hơn đức sốt mến thường khéo uốn lòng người ta, nhứt là dễ khuyên đồng bạn đờn bà, trở về đảng chính, thì nên ích lợi sáng danh Tao mọi đảng.

5. — Thật thì con phải hết sức giữ gìn cho thanh tịnh khôn ngoan cẩn thận khi dùng người phụ nữ, nhưng mà nếu con quá dè ái ngại, chẳng dùng khi có thể làm nên ích trọng, thì con chẳng khỏi lỗi đâu. Kia xưa thánh Tông đồ cũng đã mượn đờn bà hơn đức mà mở mang đạo thánh. Vốn đờn bà chẳng đặt phép giảng dạy giữa hội chung, lại chẳng dặng lãnh chức phận gì trái thói phép, nhưng mà có thể an ủi riêng những người quen thuộc, tuy chẳng làm ra việc gì cả thể, mà thật giúp nên ích lợi bọn bề. Vậy thì con cũng nên khuyên bảo thói thúc những người nữ khiêm nhượng nhỏ nhoi lấy lòng sốt sắng mà làm cho sáng danh Tao. Thật thì nhiều người làm đảng việc ấy lắm, như con thấy trong hạnh nhiều thánh nữ xưa, mà nếu nay con dùng phương thế ấy, thì con cũng sẽ thấy ích lợi chẳng sai. Tao lại khuyên con một điều thiết yếu nữa, là con hãy an ủi đờn bà ngoan đạo thương giúp các trẻ mồ côi bị cha

mẹ bỏ, hay là cha mẹ đã qua đời. Con hãy bàn bảo giúp sức cho những đờn bà ấy làm nên việc phước đức này là việc Tao dầu yêu trân trọng lắm.

ĐOẠN THỨ XVII.

Gẫm về đấng làm thầy phải khuyên mời người ta đọc những sách tốt.

1. — Việc đọc sách tốt là một phương rất cần thiết, rất linh nghiệm hay sinh nhiều ích lợi trong việc giúp phần rỗi linh hồn. Vậy con phải lo ban bố ra những sách tốt lành, cùng khuyên mời mà giúp kẻ khác cao rao ban bố cho rộng xa, chẳng hạn chừng nào là đủ đặng. Con hãy đưa ra những sách đạo ngài như lành, cầu mời người ta đọc cho sinh ích lợi, con hãy khuyên bảo nhiều người ái mộ việc lành làm như con vậy. Con hãy cao rao cùng khuyên kẻ khác cao rao những sách có sức chống phá những lẽ dối trá lan tràn ra khắp mọi nơi, lại những sách giảng giải về đức tin, cùng những sách an ủi về đàng phước đức.

2. — Trong việc này Tao chẳng bảo con noi gương Tao, con hãy xem gương kẻ nghịch đạo Tao, vì sánh nó với những kẻ xưng mình thiết nghĩa cùng Tao, thì thấy nó khôn ngoan cần cần trời xa là ngần nào ! Thật đã y lời Tao phán trong Evang thuở trước. Con xem kẻ nghịch đạo chẳng tiếc tiền bạc, chẳng ngại công khó, nó rần sức mà ban bố những sách xấu xa để làm hại linh hồn thiên hạ. Xem công việc nó mười phần, mà kẻ thiết nghĩa Tao đã làm đặng một phần hay chưa, thì dễ biết.

ĐOẠN THỨ XVIII.

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy đấng làm thầy chẳng nên tây vị.

Ớ con là đấng làm thầy, con phải giữ khi làm mọi việc bôn phận con, chớ hề vì nề mặt ai, chớ tây vì bậc này hơn bậc nọ. Trót đời Tao có hề tây vị ai đâu ? Ai ai cũng rõ biết Tao ở thể này, đến đối kẻ thù Tao phải xưng khen, lúc nó muốn đánh lừa Tao, thì nó đã xưng ra rằng : « Thừa Thầy, chúng tôi vốn biết Thầy chẳng xem mặt bề ngoài, chẳng hề tây vị ai sốt. » Ớ con, con muốn cho khỏi chứng tây vị, thì con chớ uốn chịu ai vì có danh giá hay là vì ưa đẹp lòng con. Kẻ danh thể là hàng sang trọng, giàu có, quyền hào, danh giá trời hơn người thường. Tao chẳng hề tùy lụy những kẻ ấy hơn kẻ khác bao giờ. Tiên tri Isaia thay lời Tao mà rằng : Đức Chúa thánh thần đẩy lòng tôi, đã xức dầu thánh phong chức tôi cùng sai tôi giảng tin lành cho kẻ khó khăn. Con cũng biết có ngày kia, Tao kể các việc cả thể Tao làm, thì Tao cũng đã kể việc Tao giảng Evang cho con kẻ khó là một việc trọng làm chứng Tao là Chúa Cứu thế. Ớ con, những thầy cả nào khi phải lo việc linh hồn kẻ khó, thì rằng : chưa phải thì phải chờ ; còn khi lo cho nhà giàu thì nơi nào buổi nào cũng tiện, con nghĩ làm thầy thể ấy ra làm sao ? Hễ nghe kẻ khó đến xin gặp, liền khiêu từ rầy rằng : cha mắc việc chưa tiện gặp, mà vốn có việc gì gấp hay là có khiếm tiện gì đâu. Mà vừa kẻ giàu sang đến, thì thầy xếp hết mọi việc gấp hoãn, cứ lập tức chào mời, dẫu lâm khi không tiện cũng cho là tiện. Thương ôi ! cách ở thể ấy hèn thể đứng làm thầy là dường nào !

Ớ con, hễ ngoài việc chức phận con, khi con ăn ở thể thường với kẻ giàu sang, quyền quý, thì Tao cũng ưng cho

con giữ lễ kính trọng theo phẩm trật mọi người. Còn trong việc thuộc về cung thánh Tao, thì chớ khá đem lễ cách thế gian vào làm chi. Con có muốn trọng ai trước mặt Tao, thì con hãy trọng con kẻ khó, vì tiếng khó khăn là tên sang trọng trước mặt Tao; Tao đã tỏ nhiều cách trân trọng kẻ khó hèn, nhất là khi Tao chọn Mẹ nghèo nàn, cùng chọn tông đồ bần tiện.

Con lại phải giữ lòng con cho nghiêm cần, chớ hề chuộng những kẻ đẹp ý riêng con. Vốn tính tự nhiên ai cũng ưa hạp kẻ tăng trọng yếu vì mình, hoặc kẻ lanh xảo, đẹp mặt, tốt bộ dễ xem, cho nên thường thấy thầy cả nào chẳng hết lòng làm sáng danh Tao cùng hay yêu riêng mình khi giúp việc Tao, thì hay buông theo tính tự nhiên ấy và sa vào dò lưới thế gian rất khốn nạn, chỉ đem việc phần rỗi linh hồn mà làm theo ý kẻ mình ưa hạp mà thôi, còn ai chẳng tỏ tình kính vì mình, hay là ở thô sơ, chẳng có tài bộ gì cho vừa đẹp ý mình, thì đãi cách ơ hờ lênh láng, có khi lại ở bất lịch sự đến đối người ta năn lòng không còn đến cùng thầy nữa. Chớ thì con chẳng xem thuở xưa quân thành Corazain, thành Betsaida cùng thành Capharnaum, mấy thành xứ Galilêa ấy khinh mạn lời Tao, chẳng tin phép lạ Tao làm mà động lòng trở lại, thì Tao cũng một lòng thương xót linh hồn nó, càng làm nhiều phép lạ trong các thành ấy hơn là nơi khác. Ở con, hãy tin thật con làm việc Tao mà chẳng dặng những điều vui sướng phần đời là chừng nào, thì ngày sau triều thiên con sẽ càng nên sáng láng quý trọng là chừng ấy. Vậy con chớ hề làm việc vì thích đẹp ý riêng con, một làm vì ích lợi linh hồn mọi người sang hèn thấy thấy, vì lòng kính mến Tao mà chớ.

Nhất là con phải ghín giữ kĩ càng khi có việc với những kẻ lòng con lấy làm quyến luyến; phải canh giữ cho lắm kéo nó bắt con yếu chịu nó. Ôi! cực khốn cho con,

nếu con dám dong tình trong sự rất trái nghịch cùng chức phận cực thánh con ! Thật đáng sợ e khi con chưa kịp thấy sự hiềm nghèo, mà đã trầm luôn khổ nạn ! Con hãy ghi tạc vào lòng lời thánh Tông đồ Tao răn rằng : « *Ô anh em, chớ đem đức tin sáng láng Chúa Khirixitô mà hỗn tạp với tình vì nể người đời trong lòng anh em* ». Lời ấy bảo riêng những thầy cả dám đem chức phận thánh mà tùy lụy người ta vì tư tình với thế gian xác thịt. Vậy con phải cứ đảng ngay thẳng mà đi, bằng chẳng vậy, thì Tao chẳng kể công gì cho con đâu, bởi vì con cứ lòng iây vị, thì con đã chẳng làm gương lành cho dân Tao, mà lại sẽ đặt đá giữa đảng cho nó vấp ngã mà chớ,

ĐOẠN THỨ XIX.

Gẫm về Đ. C. G. là gương thánh dạy đấng làm thầy phải noi theo lẽ chính trong đạo thánh.

Ở con là đấng làm thầy, con hãy khâm phục Tao là chính sự khôn ngoan, là sự sáng soi cho mọi người sinh ở thế gian này. Con hãy chỉ vâng theo lẽ chơn chính Tao truyền dạy. Nếu con muốn đặt lòng ái mộ việc lành cho khôn ngoan thanh sạch, thì con phải học mọi lẽ chơn chính tại nơi chính gốc, chính mạch. Mà chính căn cước lẽ đạo là Hội thánh Tao ; chỉ có một Hội thánh hằng có ở khắp thế này cầm quyền giữ gìn ban bố lẽ khôn ngoan chơn thật, như lời Tao đã phán rằng : « *Mầy là Vêrô, là hoàn đá, Tao sẽ gây dựng Hội thánh Tao trên đá ấy* ». Tao lại phán rằng : « *Ô Vêrô, Tao đã cầu nguyện ngỏ cho đức tin mầy khỏi sa ngã, để khi mầy trở lại mà làm cho anh em mầy đảng vững. Mầy hãy chặn giữ những chiến con cho*

Tao. *Mày hãy chẵn giữ những chiến mệ nữa* ». Vậy thì những lễ con noi giữ phải in một rập với những lễ chơn chính kẻ thay mặt Tao ở đời này, là đấng làm Giáo tông ở thành Rôma. Những lễ nào đấng ấy lấy làm phải, thì con phải tin là phải, những điều đấng ấy đoán là dối trá, thì con phải chê là dối trá. Hễ chẳng có sự khôn ngoan nào chống với sự khôn ngoan Tao đấng, thì cũng chẳng có lễ khôn ngoan nào chống với lễ khôn ngoan đấng cầm quờn thay mặt Tao. Vì những lễ khôn ngoan đấng ấy noi giữ, chẳng qua là lễ khôn ngoan Tao thông xuống cho đấng ấy mà chớ.

Con chớ hề nghiêng tai mà nghe tin ai khác, dầu có danh vọng quyền thế dối nào, cũng chẳng đáng tin; con chỉ phải vâng noi mọi lễ y như đấng làm Giáo tông ở Roma truyền dạy. Bao nhiêu lễ nghịch với đấng ấy, thấy là lẽ trái, chẳng làm nên ích gì cho ai bao giờ, chỉ làm hại cho kẻ nghe theo phải trầm luân khốn nạn. Những lễ chơn chính ngay lành Tao đã truyền cho con phải tin, ấy là kho tàng rất quý trọng của đấng làm thầy; thầy nào chẳng vâng tin, thì chẳng còn phải là muối ướp giữ lấy đất này, cũng chẳng phải là đèn sáng soi cho đất này, bèn là vật hay làm thối làm hư, cùng là bóng tối tăm u ám; nghĩa là thầy cả thể ấy chẳng còn phải là thầy tông đồ, bèn là đứa đầu phe rối loạn mà thôi. Con hãy nghiệm xem: xưa nay có phe bè nào nghịch cùng Tao mà chẳng chống nghịch cùng quyền giảng dạy đấng thay mặt Tao chẳng? Con lại nghiệm đều này, trong dân có đạo Tao, thì chỉ những đứa kiêu căng ra sức xuy trích cầu cho quyền ấy ra yếu thế, vì nó chưa dám chống ngay với đấng ấy. Còn như mọi người khiêm nhượng ngay lành thì thấy đều tôn phục kính mến quyền cả ấy hết lòng, vì trông vào quyền ấy là chính nguồn an ủi trong lòng, cùng là đèn đuốc sáng rạng soi cho tan mọi sự nghi nan

lầm lạc. Cho nên hồn đạo có lòng ngay tin phục đấng Giáo tông, thì hằng cảm ơn Tao đã ban quyền dạy dỗ như toà vọng đấng hằng hằng sáng suốt phá tan mọi sự tối tăm ám phủ mặt biển cả thế gian này.

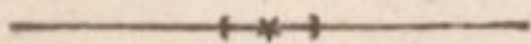
Thương ôi! cơ sao trong các đấng làm thầy còn có kẻ kiêu căng phạm thượng, cầm mình thông thuộc mọi việc về quyền phép thánh cùng việc lợi hại trong Hội thánh, dường bằng nó rõ việc hơn đấng Giáo tông, nó chẳng thêm vâng phục lời đấng ấy phân định, chẳng kể lời đấng ấy răn he, chẳng chịu đấng ấy cứ hồn phận mình mà đoán phạt khi nó có lỗi. Nó dám đối với kẻ có quyền làm cha cả mà rằng: ông chẳng biết sửa đường việc nhà. Nó dám đối với đấng cầm quyền đoán xét mà rằng: Ngài đoán định chẳng theo xứng quyền phép ngài. Nó dám đối với đấng chánh quyền thầy cả mà rằng: Thầy chẳng biết phép làm việc đạo rộng hẹp đến ngần nào. Thầy phải nghe chúng ta vẽ phép khôn ngoan, phép công bình cùng các quyền phép thể lệ việc đạo cho mà vâng giữ. Thầy cả mà dám nghĩ như vậy thì còn gì mà kể vào hàng giúp việc Tao, ấy nó thật là kẻ thù, là đứa phản nghịch mà chớ. Tao chỉ kể vào hàng tòi trung tín, bạn thiết nghĩa Tao là những thầy cả khâm phục đấng thay mặt Tao như học trò kính mến thầy, như con cái thảo thuận vâng lời cha mẹ vậy.

BÀI TỔNG KẾT.

1.— Ở đây làm thầy giúp việc Tao, các lời suy gẫm vẫn tắt con đọc trước này, thì chưa gồm đủ mọi sự kể theo chơn Tao phải rõ biết đầu. Tao là cuốn sách không ai đọc cho cùng, học cho hết đặng. Ai càng suy gẫm tính hạnh Tao càng soi xét gương phước Tao, thì càng thấy mình còn phải học thêm hơn nữa. Vậy các ý vẫn với Tao dạy đó là chỉ muốn khuyên giục con sốt mẩn ước ao biết Tao cho rõ hơn nữa; càng ngày càng mẩn mộ học đòi gương thánh Tao, ấy là việc rất cần rất trọng mọi bề. Con phải tin thật, con càng suy xét hạnh thánh Tao, thì con càng hoá nên thông sáng, sự sáng ấy sẽ đốt lòng con thêm sốt sắng, sự thông thái ấy càng soi lòng con biết kính mẩn Tao. Vì sao có nhiều thầy cả chẳng đặng lòng sốt sắng, chẳng nếm đến mùi ngon ngọt bởi sự kính mẩn Tao? Ấy là vì các thầy ấy chẳng hay suy gẫm về tính hạnh Tao, cùng chẳng biết Tao cho rõ.

Vả Tao là quyển sách hằng bày ra trước mặt mọi người, nhứt là các đấng làm thầy thường cầm sách ấy trong tay; vậy mà Tao còn phải trách nhiều thầy như đã trách môn đồ xưa rằng: *Kìa Tao ở cùng bay đã bấy lâu mà bay còn chưa rõ biết Tao!* Vả ai mà phải biết Tao cho bằng thầy cả? Vì đấng làm thầy cần phải lấy sự suy gẫm về Tao để nuôi linh hồn mình cùng nuôi con chiên mình nữa. Vậy con là kẻ làm thầy giúp việc Tao, con phải ân cần học xét cho rõ biết Tao; con phải trân trọng sự học hành ấy dường bằng các việc học khác chẳng đáng kể gì trước mặt con, khi ấy mới có dấu thật con đã tấn tới trong việc học này; cho con nói đặng như thánh Phaolô xưa rằng: *Tôi chẳng kể sự thông thái nào khác, một trân trọng sự thông biết Đ. C. G. đã chịu đóng đinh mà chớ.*

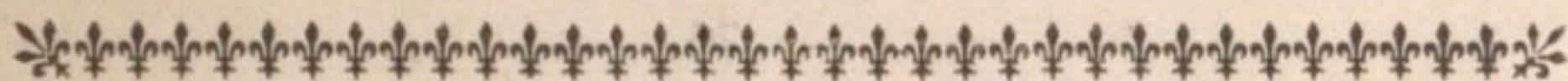

BÀI TONG KẾT

Trong bài này, tác giả đã tóm tắt lại những nội dung chính của tác phẩm. Đầu tiên, tác giả nhắc lại việc Tây Du Ký được viết ra để ghi lại những trải nghiệm của ông trong chuyến đi của mình. Tiếp theo, tác giả kể về những khó khăn và thử thách mà ông đã gặp phải trong quá trình đi bộ. Ông cũng đề cập đến những người bạn đồng hành của mình và những bài học mà ông đã học được từ họ. Cuối cùng, tác giả kết thúc bài bằng một lời nhắn nhủ đến những người đọc, khuyên họ nên kiên trì và nỗ lực để đạt được mục đích của mình.

MỤC LỤC

Tiên dẫn.

3

I

Đoạn 1. — Thánh hạnh Đ. C. G. bề trong	5
2 » bề ngoài	6
3 Đ. C. G. làm gương đức khiêm nhường	7
4 » hiền lành	10
5 » mạnh mẽ	11
6 » cẩn thận	12
7 » chịu lụy	14
8 » sạch sẽ	15
9 » hãm mình	17
10 » chê bỏ sự đời này	19
11 » thương yêu	23
12 » vâng ý Đ. C. T.	26
13 » cầu nguyện	30
14 Về lễ Misa, cùng việc rước M. T. C.	34

II

Đoạn 1. — Đ. C. G làm gương ái mộ nhà Đ. C. T.	37
2 Đ. C. G. làm gương giảng dạy cùng ở xứ	
đáng theo lời giảng dạy	39
3 » quyến luyến lòng ng. ta	40
4 » sốt sắng	41
5 » thật thà	43
6 » khôn ngoan	44
7 » dắt díu kẻ có tội trở lại	46
8 » tiếp rước người tội lỗi	49
9 » nhơn lành với kẻ có tội	50
10 » vũ ỷ kẻ có tội	51
11 » lo lắng cho linh hồn trẻ nhỏ	53

Bài tổng kết.

† C. JEANNINGROS

Quinhon, 1 Oct. 1920.

